Deze Courant wordt elken Vrydag ochtend uitgegeven ten Huize van den Hr. C. N. Nieuhuijs, No. 3, Kortemarktstraat, en des Zaturdags per Post naar alle de Buiten Distrikten verzonden.

Pryzen van Inteekening.—In de Stad, per jaar, 16 Rds.—per quartaal, 4 Rds. In de Buiten Distrikten, per jaar 19 Rds.—per quartaal, 4 Rds. 6 Sch. En voor een enkele Courant, 7 Pence.

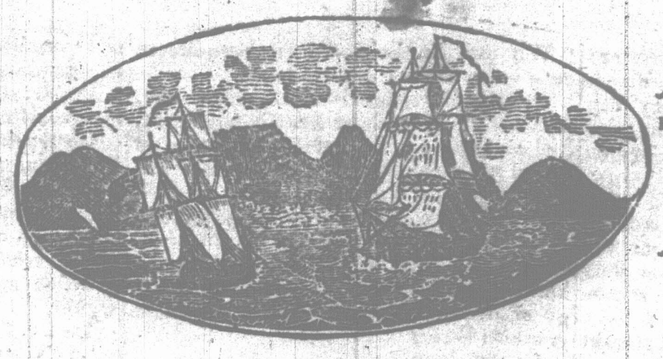

De Zuid-Afrikaan.

(Tros Tyriusque mihi nullo discrimine agetur.)—Virgil.

Deel I. VRYDAG den 27 AUGUSTUS 1830. No. 21.

POST-KANTOOR AANBESTEDINGEN VOOR HET OVERBRENGEN DER INLANDSCHE BRIEVENMALEN.

Generaal Post-Kantoor, Kaapstad den 5 Augustus 1830.

WORDT hierby narigt geven, dat besloten Tenders, gerigt aan de Auditeur Generaal, en dusdanig gemerkt, tot den 6 November aanstaande zullen worden aangenomen, tot het kontrakteren voor het overbrengen der volgende Wekelyksche Binnenlandsche Brievenmalen, in zoo veel uren als by elke Post-stad of Statie is vermeld, en terug in denzelfden tyd. Het Kontrakt moet worden aangegaan voor drie jaren, ingaande den 1 January 1831, en eindigende den 31 December 1833.

Van de Kaapstad naar Swellendam, in 28 uren.
Swellendam naar George, - - in 26 dito.
George naar Uitenhage, - - in 42 dito.
Uitenhage naar Grahams-stad - in 14 dito.
de Kaapstad naar Stellenbosch, in 5 dito.

Onder de laatste Post zyn begrepen de Malen voor Stellenbosch, de Paarl, Tulbagh, Worcester en Clanwilliam, welke van die Stad naar derzelver respective destination zullen worden verzonden.

Zydelingsche Posten, Oostelyke Afdeeling.—Om alle Brievenmalen over te brengen die met hen zullen worden verzonden.

Van Swellendam naar Port Beaufort, in 6 uren.
George naar Plettenbergsbaai, in 36 dito.
George naar Mosselbaai.

(Deze Maal moet worden afgehaald en bezorgd op de geschiktste Post-statie tusschen die plaats en George.)

Van de plaats van den Hr. M. Zondag, Langekloof, naar Beaufort, langs de volgende route, in 96 uren; als:—
Van de plaats van den Hr. M. Zondag, over de Rietvallei, naar den Hr. C. Grobbelaar, aan het Bad aan Olifantsrivier; van het Bad, gaande over Zwarteberg, *via* Toverwater en Zoetendals Post, naar den Hr. H. Styn, Kouka.
Van de Kouka, over Dwaal- en Schuurfonteinen, naar Beaufort.

Zoo iemand genegen mogt zyn voor een gedeelte dezer Route te kontrakteren, zullen Tenders tot dat einde in de volgende verdeelingen worden aangenomen:

Van Beaufort naar de Kouka, en terug, in 13 uren.
Van de plaats van den Hr. M. Zondag, Langekloof, naar de Kouka, en terug, in 15 uren.

Doch indien de Aannemer of Aannemers van de een Post een korter of verkieslyker weg van de Langekloof naar de Kouka, en van daar naar Beaufort kunnen ontdekken, zal het den Post vrystaan dien weg te reizen.

Van Beaufort naar Graaff-Reinet, in 24 uren.
Uitenhage naar Graaff-Reinet, in 3[illegible] uren.
Uitenhage naar Port Elizabeth, (tweemal heen en terug elke week,) in 3 uren.
Grahams-stad naar Somerset, . in 14 uren.
Grahams-stad naar Port Frances. over Bathurst, . . . in 6 uren.
Somerset naar Cradock, . in 12 uren.
De Kaapstad naar de Simons-stad, over den Wynberg, . . in 3 uren.

Als:—van den 1 January tot den 31 Mei, twee Posten heen en terug iedere week; van den 1 Juny tot den 31 Augustus, drie Posten heen en terug iedere week; en van den 31 December, twee Posten heen en terug iedere week

ZYDELINGSCHE POSTEN, NOORDELYKE AFDEELING.

Om alle Brievenmalen over te brengen die met hen zullen worden verzonden.

Van Stellenbosch naar Tulbagh, over de Paarl, in 10 uren.
Tulbagh naar Clanwilliam, in 18 uren.
Of van Tulbagh naar Piekeniers Kloof, in 9 uren, en van Clanwilliam naar Piekenierskloof, in denzelfden tyd,
Van Tulbagh naar Worcester, in 6½ uren.

Men moet wel verstaan, dat bovengem. afstanden niet kunnen worden gesmaldeeld in afzonderlyke offertes tusschen elke Post-stad of Statie als hierin vermeld.

De Malen die gewoonlyk van dit Kantoor naar Grahams-stad worden verzonden, bevatten Caledon, Swellendam, George, Plettenbergsbaai, Beaufort, Graaff-Reinet, Uitenhage, Port Elizabeth, Somerset, Cradock, Bathurst en Port Frances, en vereischen twee Paarden, een voor den Ryder en het andere om de Malen te dragen, en somtyds zal er een tweede Paard noodig zyn tot overbrenging der Malen zoo ver als Stellenbosch; doch die langs het overige der Postroute nu ter aanbesteding aangeboden, zyn alleen Zydelingsche Posten, voor welker overbrenging een Paard voor den Ryder en de Maal in het algemeen voldoende zal zyn; doch zoo ten eenigen tyde wegens de grootheid der Zydelingsche Malen een tweede Paard vereischt wordt, zal een billyke toelaag voor extra Paardenhuur worden gegeven, op vertooning van een certifikaat van den Postmeester der plaats, dat een extra Paard noodig was voor de overbrenging der Malen.

Ieder Aannemer zal om de twee maanden worden betaald, te weten, de maanden January en February zullen betaalbaar zyn den 20 Maart, en na dien tyd, elke twee volgende maanden, tot het einde van het Kontrakt.

De Tenders moeten melden den laagsten prys per jaar in Sterling Geld, waarvoor de wekelyksche Malen zullen worden overgebragt, voor den tyd van drie jaren, van den 1 January aanstaande, op zoodanige dagen als door het Gouvernement zullen worden vasgesteld, en de respective Posten moeten, des vereischt, zoo wel by dag als nacht reizen.

Gelyke Tenders zullen ter zelfder tyd worden aangenomen voor het overbrengen van Extra Posten of Expressen langs de Route nu ter aanbesteding aangeboden, en ieder Tender voor Expressen of Extra Posten moet duidelyk melden de som van plaats tot plaats

Ieder Aannemer moet in zyn Tender opgeven de Namen van twee voldoende Borgen voor de behoorlyke volbrenging van het Kontrakt.

Borgtogt tot het bedragen van het jaarlyksch Kontrakt wordt vereischt; en indien eenig Aannemer verzuimt een Notarieel Verband, volgens een voorschrift dat van dit Kantoor voor of op den 4 December aanstaande zal worden gezonden, aan te gaan, zal het Kontrakt worden aangemerkt nul en van geener waarde te zyn, en men zal voor nieuwe Tenders adverteren tot de overbrenging van de Maal in dat gedeelte der Post-route, waarvoor ingeschreven is door den persoon die nalatig is om aan deze Regulatie te voldoen.

Men zal geen acht geven op Tenders die niet voor of op den 6 November aanstaande op het Auditeurs Bureau zyn ingekomen; en men verzoekt byzonder, dat in ieder Tender separaat wordt vermeld het dragen van Poststad tot Poststad of Statie, juist zoo als in deze Advertentie is bekend gesteld, en moet in geen geval hoegenaamd twee of meer Steden of Statien te gelyk behelzen.

Geene Kontrakten zullen worden aangegaan met Minderjarigen, noch met insolvente Personen die niet gerehabiliteerd zyn; gevolgelyk worden Personen in bovengem. omstandigheden verzocht geene Tenders in te zenden.

Verdere byzonderheden van de Kontrakten zyn te vernemen op aanvraag op dit Kantoor en op de Post-Kantoren in de verschillende Buiten-Distrikten.

R. CROZIER, Postmeester Generaal.

BOTER, ZONDER RESERVE.

DAAR de Verkooping van Boter, op ll Zaturdag, uit hoofde van het ongunstig weder, geene plaats gehad heeft, zal dezelve op Morgen Ochtend, ter Vendutie by den Hr. J. Blore, worden opgeveild.

VERKOOPING van Mauritius Suiker, zonder reserve, by de Heeren JONES & COOKE. Morgen Ochtend zullen voor rekening van die het aangaat, verkocht worden, de ondervolgende kwantiteiten Mauritius Suiker, min of meer aangeslagen, geland van de Brik *Patience*, als:—

26 zakken, gemerkt W.
12 dito, gemerkt V.
52 dito, gemerkt D.

F. MABILLE.

Beste gekleurde Speelkaarten.

MORGEN OCHTEND zullen by de Heeren JONES & COOKE worden verkocht, 20 doz. beste gekleurde Speelkaarten

SLAAF TE KOOP.

MORGEN, ten 12 uren, zal by den Heer BLORE, zonder reserve worden verkocht, de Slaaf genaamd Isaak, 25 jaren oud, en geboortig van deze Kolonie.

OP MORGEN Ochtend, den 28 Aug. zullen ter Vendutie by den Hr. J. Blore, publiek worden verkocht, eenige Meubilaire en andere Goederen, behoorende tot de Nalatenschap van Mejufvr. de Weduwe G. H. de Waal.

Volgens nadere bepaling zal, in stede van op Zaturdag den 28 dezer, 's namiddags, op Dingsdag den 31 dezer, precies om 12 uren, in de Langestraat, in Blok No 20, het Huis en Erf, zynde een gedeelte van No 3 en 4, gemerkt C, mede tot die nalatenschap behoorende, aan de meestbiedende worden verkocht, op aannemelyke voorwaarden voor de liefhebbers.

J. EKSTEEN, Executeur.

DE Ondergeteekende heeft per de *Juno* ontvangen een uitgezocht assortement Goederen, bestaande in suprafyn zwart Laken, zwart, blaauw en vaal Kassimier, Sattinets, Boeren plated Hoeden, met breede randen, vale dito, Patches, Linnebaai, grys en wit Hemdelinnen, Gingham, Gaas, zyde, nieuwmodische en andere Doeken, Kleeden, Kruisbanden, geassorteerde Toilet, nieuwmodische Knoopen, Karsaai, nagemaakte en zyde Tjaals, Dames gekleurde kabretledere Handschoenen, Sarsinet, kante Mutsen, Linten, fyn en bruin Linnen en Union Drills, Nankinet, Stormount Hammen, Varkens Tongen in vaatjes, ingelegde Zalm, eenige vaten keurlyk Spek, in pekel.

De Ondergeteekende verwacht ook dagelyks per de *Venus*, fyne witte en bruine Drilling, Punjums, Baftas, en Salempores, Yzerwerk van alle soorten.

C. H. McCOMB,
No, 32 Loopstraat.

Aan Wyngaardeniers en anderen.

TE KOOP, een aantal goed Vatwerk, van onderscheidene grootte, als ronde en ovale, groote en kleine Stukvaten, Leggers, en anderhalve Legger-vaten—alle met Poorten, als Ryders op de Stukvaten.—Te bevragen by den Eigenaar.

J. F. BECK,
Langestraat No. 95

BOTER, enz. TE KOOP.

NU ontvangen en te koop aan het Pakhuis van den Ondergeekenden, eene kleine kwantiteit keurlyke Boter, in vaatjes van 50 ponden, zeer geschikt voor Winkeliers en private Familien.

Alsmede te koop, beste Patna en gemeene Rust, Brazil en Mauritius Suiker, Brazil Koffy, enz. tegen billyke pryzen. J. F. COMFIELD.
Kasteelstraat.

TE KOOP

BY van HALL, SAPPE & MUNTINGH, geelhoute Balken, van alle dikte en lengte, tot 27 duimen diameter, en 30 voeten lang: Stinkhout, tot 26 voeten lang, van alle dikte, ook zelfs tot 24 duim diameter, Geelhoute en Stinkhoute Planken, Wagenmakershout van alle en de beste soorten.

OP aanstaanden Maandag zullen ten Pakhuize van HAMILTON ROSS & Co. per Vendutie worden verkocht, 1,000 zakken Suiker, Koffy en Ryst, benevens eene groote verscheidenheid andere Goederen.

Uit de hand te koop, Hopson's Pale Ale, Stukvat Duigen, Pypschoven en Hoepels; alsmede eenige kasten keurlyke Champagnewyn.

DE Ondergeteekende, wegens zyn gevorderden ouderdom, zyne affaire wenschende te verkleinen, en zoo veel mogelyk tot liquiditeit te brengen, verzoekt dat alle Pretensien tegens hem binnen zes weken, van heden gerekend, ten Kantore van den Notaris De Wet, worden ingezonden; terwyl hy by deze ook zyne Debiteuren verzoekt, hunne Debitas aan hem te komen voldoen, om onaangename regtsmiddelen te vermyden. W. DILLMAN,
Kaapstad den 27 Aug. 1830. Keeromstraat.

DE Ondergeteekende is van meening om de onderscheidene Distrikts Geregtshoven by gelegenheid der eerstvolgende rondgaande Commissie te bezoeken, alwaar hy als Gemagtigde ageren zal voor de genen die hem hunne zakken zullen gelieven toe te vertrouwen, en zy kunnen verzekerd zyn dat hy alle pogingen aanwenden zal om hunne oogmerken te bereiken; hy neemt derhalve deze gelegenheid te baat hen te verwittigen, dat het vooral noodzakelyk is dat men hem met alle byzonderheden der zaak ten volle bekend maakt, in geschrift, en wel liefst in het Engelsch, ten einde de kosten van Translaat te vermyden; en daar hy waarschynlyk voor den aankomst des Regters in elk resp. Distrikt zal zyn, zal het hem zeer aangenaam wezen hunne byzondere instructien voor de opening van het Hof te ontvangen; en de genen die hem in bovengem. geval mogen gebruiken, kunnen van de naauwgezetste geheimhouding verzekerd zyn.

Aan Kooplieden, Handelaars en anderen, die onvoldane pretensien in de Buiten-Distrikten hebben, biedt hy insgelyks by deze zynen dienst aan, zoo tot incassering als verhaling van dezelve. JOHN INGRAM.

Alle Communicatien moeten *post-paid* wezen.

ALLE en een iegelyk die eenige pretensien (uit welken hoofde ook) vermeenen te hebben op den Boedel van wylen Mejufvrouw Catharina Hurter, Wed. wylen den Heer S. V. van Renen, worden verzocht daarvan, binnen den tyd van zes weken, van heden gerekend, by de Ondergeteekenden opgave te doen.

J. G. STEGMANN, } Executeuren.
J. C. GIE, Mz. }
Kaapstad den 17 Augustus 1830.

DE Executeuren des Boedels van wylen den Vryzwart Azor van de Kaap, verzoeken dat alle pretensien tegen gem. Boedel binnen den tyd van zes weken worden ingezonden ten Kantore van den Procureur J. P. de Wet, No. 32 St. Georgestraat; en dat alle aan denzelven verschuldigde penningen insgelyks binnen voorm. tyd worden afbetaald.

ISAAK van de KAAP, } Executeuren.
DARIES van de KAAP, }
Kaapstad 27 Aug. 1830.

Aan Inschepers van Wynen.

BY JAN LESAR, aan zyne Kuipery, zyn te bekomen en direkt tot afscheping gereed. 200 extra hele en 200 extra halve wynig gemaakte Pypen. De pryzen en credit zal voor den Kooper voordeelig zyn.

Verkooping van extra vette Beesten en Schapen.

DE Ondergeteekende zal op Zaturdag den 4 September, ter Plaatse van den Hr. Jan Bierman, aan *Zwartland*, eene Publieke Verkooping houden van 140 extra vette Beesten, 400 dito Schapen, en 2000 ponden Vet en Zeep, op een crediet van vyf maanden.

J. C. WEEGLIEN.

Verkooping van extra Schapen en Beesten.

OP den 6 der aanstaande maand September zal op het Voorplein van den Heer A. P. HIEBNER, aan de Paarl, eene Publieke Verkooping worden gehouden van 5 à 600 extra vette Schapen; alsmede vette Slagt- en Trek-Ossen, door G. van Schalkwyk uit de Binnelanden aangebragt.

Paarl den 25 Aug. 1830.

PUBLIEKE VERKOOPING.

DE Hr. Isaak Jacob de Villiers, Iz. zal op Vrydag den 3 September aanstaande, ter plaatse van den Hr. Pieter Hendrik Faure, naby Stellenbosch, publiek laten verkoopen, 500 extra vette Schapen, welke op den dag der Verkooping zeker zullen present zyn.

P. A. MYBURGH, Gz.
Vendu Administrateur.
Vendukantoor, Stellenbosch den 24 Aug 1830.

PUBLIEKE VERKOOPING.

OP Maandag den 6 September aanstaande, zullen ter plaatse van den Hr. Jacs. Steyn, aan Saxenburg, publiek worden verkocht, 800 Schapen en een aantal Slagtossen en Koeyen, alle in een extra goeden staat; alsmede zal in commissie worden verkocht een bekwame jongen geboortig van Mosambiek, bekwaam tot alle boerewerk, en verstaat zeer goed om op het Land Hooi te maayen. Deze Jongen wordt niet om ondeugd verkocht, maar alleen om een beschadigde Borgtogt goed te maken.

P. A. MYBURGH Gz.
Vendu Administrateur.

PUBLIEKE VERKOOPING.

OP Woensdag den 8 der aanstaande maand September, ter plaatse van den Hr. Pieter Wessels, aan Joostenberg, voor rekening van den Hr Carolus Enslin, van 100 Trekossen, (spans gewyze,) slagt dito en dito Koeyen, in eene extra conditie.

NB. Alsmede zullen worden verkocht, 1000 extra vette Schapen, waarvan de dag en plaats by nadere Advertentie in de Courant zal worden bekend gemaakt.

Zegt 't voort.

EEN HUIS BENOODIGD.

IN de nabyheid van het Groenteplein, dat geschikt is om Handel in te dryven. Adres by den Uitgever van dit Blad.

BEDIENING BENOODIGD,

ALS Kok, Huis- of Lyfknecht, een jong Mensch, die Hollandsch spreekt, maar zich met het Engelsch kan behelpen. Te bevragen aan het Kantoor van dit Blad.

TE HUUR, eene gezonde Min met een Kind. Te bevragen by den Uitgever van dit Blad.

AAN Nabestaanden en Vrienden, en aan de Broeders der respective Vrye Metselaars Logien, wordt by deze bekend gemaakt, dat myn teedergeliefde Echtgenoot, Kapt. George Smith, op den 30 Augustus 1829, in den ouderdom van 42 jaren, 7 maanden en 19 dagen, na eene kortstondige ziekte, op de Kust van Afrika, is overleden. Hoe zielgrievend het verlies eener dierbare Echtgenoot en teederlievende Vader my en myne vier ongelukkige Kinderen treft, zal een ieder die den Overledene gekend heeft, alsmede elk gevoelig hart, beseffen; my overtuigd houdende van de deelneming myner Vrienden, verzoeke ik van rouwbeklag verschoond te blyven.

A. G. SMITH, geb. Jacob.

Kaapstad den 24 Aug. 1830.

AAN Nabestaande en Vrienden wordt bekend gemaakt, dat het den Almagtigen God behaagd heeft, myne teedergeliefde Echtgenoote Johanna Frederica Rorich, geb. Kraft, in den ouderdom van 29 jaren, 3 maanden en 26 dagen, het tydige met het eeuwige te doen verwisselen, my nalatende drie moederlooze Kindertjes, waarvan de jongste slechts 2 jaren heeft bereikt. Vertrouwende dat een ieder die haar gekend heeft, in dit myn allersmartelykst verlies zal deel nemen, verzoek ik van rouwbeklag verschoond te blyven,

J. A. C. RORICH.

Wy ondergeteekenden, als vertegenwoordigers der Studenten van het Z. A. Athenæum, die *en corps* hunne opwachting by de Edele Sir John Wylde gebben gemaakt, om hunnen dank te betuigen wegens de eer het Athenæum aangedaan, en wegens het uitreiken der Medailles in zyne Edelheids naam,—verzoeken dat UEd de vriendelykheid gelieve te hebben, daar een groot aantal hunner reeds de stad hebben verlaten, de volgende brief in uwe eerste Courant ter hunner informatie te willen plaatsen.

(Get.) M. VERSFELD.
A. ROUX.
D. FRAENKEL.
S. FRAENKEL.
W. AZEROND.
—. SCHOLTZ.

Aan de Studenten van het Zuid-Afrikaansch Athenæum.

Sir John Wylde betuigt zyn leedwezen, dat hy zich op ll. Zaturdag niet te huis bevond, by gelegenheid dat de Studenten van het Zuid Afrikaansch Athenæum hem de eer aandeed by hem hunne opwachting te maken, daar hy dan gelegenheid zoude gehad hebben om hun in persoon, van zyne aanhoudende achting te hunwaards te verzekeren; maar Sir John wil hoopen, by eene spoedige gelegenheid, gebruik te maken om aan zyn kant zyn weder opwachting in het Athenæum, wegens de vriendelyke attentie hem bewezen, te komen betuigen.

Hope Ville Lodge, 16 Aug. 1830.

AAN DE AGENTEN en INTEEKENAREN VAN DIT BLAD.

De zware onkosten van eene Drukkery noodzaken de belanghebbenden, de Inteekenaren buiten de stad te verzoeken hunne Inteekeningspenningen, volgens Prospectus, elken kwartaal voorut aan de Agenten te willen betalen; en aan gezegde Agenten, om zoodanige Penningen ten eersten aan den Uitgever te willen overzenden.—De Heeren Agenten worden tevens verzocht ons in tyds te doen weten, of zy voor het nieuw Kwartaal meer of minder Couranten zullen noodig hebben, ten einde het getal dat wy nu drukken, zynde 750, daarna te kunnen bepalen.

Wy zien met verlangen uit naar, en zullen in dank ontvangen, alle belangryke inlandsche communicatien.

AAN KORRESPONDENTEN.

Onze Graaff-Reinetsche Korrespondenten zullen aanstaande Week van ons hooren. Heden zullen wy hen niets anders zeggen als dat de eene het een weinig te erg opneemt tegen de Grieksche Wysgeren, en de andere zich een weinig te drifftig maakt over de lompheden van de Waan-wyzen onzer dagen.

DE
ZUID-AFRIKAAN.

KAAPSTAD den 27 AUGUSTUS 1830.

Het *ZUID-AFRIKAANSCH ATHENÆUM.*

Jupiter voelde eens eene allerysselyke drukking op zyne hersenen; en zyne Goddelyke Majesteit, voor wien het lyden iets vreemds was, maakte door zyn kermen en steenen zulk een geweldig geraas in zyn hemelsch slaapvertrek, dat, (met uitzondering van zyne eigene wettige vrouw, die zich zeer weinig om hem bekreunde,) alle de andere Godinnen de vlucht uit zyn Paleis moesten nemen. Het was geene dagelyksche hoofdpyn;—het was ook geene zoogenaamde *zinkings*; neen, het was eene geheel nieuwe en aan Esculapius zelven nog onbekende kwaal. Wel, wat deed hy?—Gy raadt het nooit. Hy liet zynen zoon, den Grofsmid, roepen, en beval dien met eene donderende stem, hem zonder verwyl de hersenen open te kloven. Vulcanus, die een zeer gehoorzaam en zeer toegenegen zoon was, liet zich zoo iets niet twee maal zeggen. Hy nam zyn scherpsten byl, gaf er mede eene degelyke houw op zyns vaders kop, en zie daar.... Minerva sprong er uit, en de Wysheid zag het licht! Dit was een wonderlyk *accouchement*, zult gy zeggen, maar Jupiter was een God, weet gy: en dat ruimt met een alle zwarigheden uit den weg des geloofs. Doch hoe zult gy opkyken, Landslieden, wanneer ik u zeg, dat ik onlangs in deze onze zuidelyke Hoofdstad dit verbazend Mirakel *da Capo* heb zien gebeuren?—Ja, wat my, waarlyk, het meeste verwondering baart, is, dat nog geen schryver onder ons (en wy hebben thans zoo veel!) het der moeite waardig heeft geoordeeld om er melding van te maken.

Weet dan, dat een onzer sterk mediterende Landgenoten, die eensklaps van eene hevige en geheel Jupiterachtige *migraine* aangetast geworden was, na zynen geleerden kop in de handen van eenen zeer bekwamen Vroedmeester te hebben gesteld, nu voor omtrent een jaar geleden, gelukkig en zonder smert van een zeer frisch en welgeschapen kind verlost werd. Dat schepseltje was wel geene tweede Minerva, maar het had toch hier en daar eenige gelykende trekken naar de Godinne der Wysheid; en niemand twyfelde toen, indien dit kind aan eene goede en gezonde Min werd overgegeven, dat het eens niet alleen zynen vader, maar zyne geboorteplaats tot eene onsterfelyke eer zoude strekken. Doch, helaas! het steeds voortteelende brein bragt dra eene tweelingzuster voor den dag, waarvan de eigenzinnige en wispelturige geaardheid vroeg deed vermoeden dat zy de lieflyke dispositie der eerstgeborene zoude bederven. De vader, intusschen, (om wat reden weet men juist niet, maar men veronderstelt dat het was om van de *kraam-visites* verschoond te blyven,) gelastte dat deze twee kindertjes dadelyk uit zyn huis zouden worden gebragt, en dat men zynen naam aan geen van beiden zoude geven. Dit bevel werd letterlyk gevolgd. De *Gemini* werden op staande voet naar een groot leeg Gebouw getransporteerd, en daar aan de zorg van een groot aantal onbedrevene Oppassers toevertrouwd. Niet lang daarna werd er om twee *geestige doopers* gezonden; en de arme wichtjes moesten toen de karakteristieke namen ontvangen van South African College en Zuid Afrikaansch Athenæum; en opdat ieder voorbyganger weten zou waar deze twee troetelkinderen der Nieuwigheidsliefde te vinden zyn, zoo heeft men het raadzaam geoordeeld de beide namen van het tweeling-paar aan weerzyde der hekdeur aan het bovenste einde van de Lange-straat te doen schilderen. Het woord *Weeshuis* is

zeker ook nog in den Gevel van het Gesticht duidelyk te lezen; maar binnen kort, hoor ik, zal men het in *Babel* veranderen, en dan is alles zoo als het wezen moet.

Maar, stil!—Ik zie al donkere wolken op het aangezigt van eenige myner Landslieden, en ik verbeeld my reeds dat zy, geheel in gramschap ontstoken, my met de bitterste verwytingen overladen. Myne onnozele scherts noemen zy laffe, ontydige, ongeoorloofde, beleedigende, ja *anti-afrikaansche* spotterny. Zy werpen het Blad weg; verwenschen het, verfrommelen het.....Nu, bedaard, Landsmannen! bedaard, gy zyt veels te gaauw op uwe paardjes!—Neemt, bid ik u, uwe Courant weder op, en leest die zonder afbreken tot aan het einde, en als gy dat gedaan hebt, dan eerst geef ik u permissie om te spreken zoo veel en zoo lang als gy wilt.

Weet gy wel, *Athenæum-Scheppers*, dat ik eene grondige kennis heb van het onderwerp dat ik hier wil verhandelen? Weet gy wel, *Afrikaansche Professoren*, dat ik uwe *Senior* ben; en dat verscheidene onder u myne *Discipelen* geweest zyn, eer zy ooit hebben gedroomd dat zy zelven Onderwyzers zouden worden? Vriendjes! Ik spreek dikwyls eene stoute taal, het is waar; maar ik spreek met ondervinding, en van deze ondervinding zyt gy, *Nieuwbakken Leermeesters*! geheel-en-al ontbloot. Leest dus en weest niet toornig op een ouden Veteraan die het met u opregt meent.—Gy zyt (ik heb het u, dunkt my, reeds gezegd,) veels te haastig in het tot stand brengen van uwe, anderzins eer en-roemvolle, plan geweest. Wanneer men zich iets groots voorneemt, moet men altyd het Italiaansch spreekwoord indachtig zyn: "*Chi va piano, va sano, é chi va sano va lontano.*" Of anders deze twee Fransche regels van Regnard, indien gy geen Italiaansch verstaat.

"Un certain Philosophe a dit élégamment:
"Dans tout ce que tu fais, hâte-toi *lentement*."

Neemt een voorbeeld aan onze Engelsche Broederen:—zy hebben reeds in het jaar 1806, de noodzakelykheid bespeurd om *eens* eene Episcopaalsche Kerk in de Kaapstad te doen ophouwen. In 1815 hebben zy in de Gouvernements Courant zoo wat van een plan tot dit nobel einde aan het publiek bekend gemaakt. In 1827 hebben zy een stuk grond daartoe gekregen, en hetzelve met alle bisschoppelyke luister en solemniteit doen inwyden. In 1829 hebben zy superbe regulatien ontworpen omtrent zitplaatsen voor de levenden, en grafkelders voor de dooden, in dezen nog opterigten Tempel. In 1830 hebben zy met groote masonnieke plegtigheid den eersten grondsteen van dit monument gelegd, en eene gansche straat ter eere daarvan herdoopt. En,——voor het jaar onzes Heeren 1912 kunt gy staat maken dat deze substantieele Kerk van St. George geheel voltooid zyn zal. Nu, zoo voorzichtig langzaam behoefdet gy juist tot het oprigten van uw *Athenæum* niet te werk te hebben gegaan; maar gy had ten minste een groot jaar uw ontwerp moeten wikken en wegen, eer gy dacht om het ten uitvoer te brengen; want gy dient te weten, dat de vruchten welke men in eene broeikast kweekt, nimmer de sap noch de geur hebben van die welke op hunnen natuurlyken tyd ryp worden. Maar, neen; alles moest by u per extra-post gaan. Eene Inteekenings-lyst moest zonder uitstel rond gezonden worden. Aandeelhebbers moest men cito cito zien te krygen. Vervolgens, een Senaat moest er zyn; een Raad van Bestuurders; Professoren die *gratis* les zouden geven; andere Professoren die emolumenten zouden ontvangen, en desniettegenstaande in den Raad zouden zitten en mede praten. Daarna, weder, een Weeshuis, welk men regulier belegt en stormender hand neemt; dan, Processie naar en uit de Kerk; Illuminatie in de stad; Prospectus hier; Reglementen daar; Portier; Tresaurier; President; Secretaris; Pif, paf, poef! eer het *Athenæum* noch kop of staart had, daar stond hy reeds op zyne pooten. Wat drommel, landslieden! van welke tover-staf hebt gy u toch bediend, om alle die groote dingen in zoo eenen korten tyd te verrigten?—Maar, dit is nog niet alles:—zes maanden daarna vindt men dat men elkander niet wel heeft verstaan. Het Prospectus deugd niet meer. Den Godsdienst heeft men vergeten. Het moet er in, zegt de eene; het moet er uit, zegt de andere. Vergadering belegd. De Senaat vecht tegen den Raad;—de gesalarieerde Professoren tegen de ongesalarieerden. Men werpt elkanderen Æsopus Fabelen naar het hoofd. De eene loopt weg, de andere blyft. Het is een leven, een spektakel om er razend van te worden!—Eindelyk komt den grooten Examinatie-dag!—O, dien dag, (of liever *deze dagen*,) zal ik nimmer vergeten!

Maar, vrienden, het is genoeg gesproken voor eene week. Aanstaande keer zal ik u over het *Openbaar Examen* eens onderhouden.

Wy hebben het genoegen onze Lezers te verwittigen, dat het Verslag van de Examinatie der Getuigen in de zaak van *Mackay* v. *Philip*, eindigt deze week in *het Engelsch*, en aanstaande Vrydag in *het Hollandsch*. De Aanspraken der Advokaten en Regters zullen wy, wegens hunne lengte, niet inschreeren, voor eerst, om dat den uitslag van het Proces reeds bekend is; en ten tweede, om dat deze Aanspraken, en andere belangryke stukken, in het Boekje zullen te vinden zyn, dat wy eerstdaags in het licht zullen geven. Het spyt ons dat wy onze Inteekenaars zoo lang met dit Proces hebben opgehouden; het gebrek van kleine druk-letters is er alleen de oorzaak van. Doch, wy zyn dagelyks onze nieuwe Typen uit Engeland te wachten, en zullen alsdan in staat zyn onze vrienden vry wat meer te lezen te geven.

HOOG GEREGTSHOF.

MAANDAG DEN 13 JULY 1830.

MACKAY *v.* PHILIP.

(*Vervolg van Ziervogels examinatie.*)

De Hoofd Justicier.—Hoe luidde zyn kontrakt met Mountjoy, zyn eersten meester?

Jaarlyksch 10 Rds. en een pak klederen.

De Procureur-Generaal.—Kent gy den naam van den anderen Hottentot die zich op den zelfden dag per kontrakt aan Bruton verbonden heeft?

Ja; zyn naam is Hans Seibrand.

Welk sport van een Hottentot was deze?

Hy is een basterd Hottentot, maar van eene veel betere soort. Het is een jong mensch die tot alles geschikt is, en die men tot allerlei bezigheden gebruiken kan.

Hoe veel moest Bruton volgens kontrakt aan dezen Hottentot Hans geven?

De Hottentot Hans zou in het eerste jaar 6 Rds. per maand krygen; het tweede jaar 7, en het derde jaar 8 Rds.

Kunt gy ons uitleggen waarom er zulk een groot verschil was tusschen het loon van Hans en dat van Kok?

Er bestond eene private overeenkomst tusschen Bruton en dezen Hans, dat de eerstgenoemde aan den anderen het smits-ambacht zoude leeren.

Werd dat als eene voorwaarde in het kontrakt vermeld?

Neen, om dat het niet opgegeven werd in den tyd dat het kontrakt opgemaakt en onderteekend werd; maar deze omstandigheid valt my nu weder by, om dat Hans daarover by den Hr. Mackay, op den 11den November 1825, is komen klagen.

Lees dit gedeelte van het dagboek, als het u belieft.

(*Hier leest de getuige dat gedeelte van het dagboek sub dato* 11 *Nov.* 1825.)

Als gy den prys eens nagaat waarvoor zich Hans verhuurd had, komt het u dan nog voor dat het loon van 10 Rds dat Kok ontving billyk was?

Ja, ik denk het nog. Hans kreeg 6 Rds. per maand in het eerste, en 7 in het tweede jaar, om dat hy een jong, werkzaam, en in alle opzigten nuttige jongen was, en dat men ligt verwachten kon dat hy het tweede jaar nog tot grootere hulp wezen zou, dewyl hy dan zeker al wat van het ambacht verstaan zoude.

Zoudt gy wel zelve aan Hans zulk eene hooge salaris hebben willen geven?

Ja; ik heb hem zelve naderhand willen hebben tegen 25 Rds. buiten kost en huisvesting, maar ik kon hem niet krygen; en nu is hy Policie-dienaar te Somerset geworden.

Hoe lang na het kontrakt was het dat gy Hans wildet hebben?

Het zal nu omtrent een jaar geleden zyn dat ik hem, te zamen met zyn vrouw, dit aanbod heb gedaan.

En Koks loon, tegen 10 Rds. in het jaar, kwam u redelyk voor, zegt gy?

Ja, in zoo ver, waarlyk, dat ik veel liever Hans voor 25 Rds. per maand, dan Kok zelfs voor 10 Rds. in het jaar, zou hebben willen nemen.

De Hr. Cloete.—Werd het kontrakt van Hans Seibrand ook voor u gepasseerd?

Ja.

Is er iets in dit kontrakt vermeld omtrent het leeren van het smits-ambacht?

Neen.

Wanneer zyt gy van Cradock te Somerset aangekomen?

Ik zou den waren dag zoo bepaald niet kunnen opgeven, maar ik denk dat het den 26sten April, of daaromtrent, moet geweest hebben.

Was het gebruikelyk om de klagten die tegen de Hottentotten ingebragt werden, in het dagboek aan te teekenen?

Ja, het was het gebruik om alle klagten in een dagboek aan te teekenen, maar dat was het werk des Landdrosts.

Wilt gy dus beweren, dat er geene beschuldiging of klagte tegen Kok ingebragt is geworden?

Ik wil alleen zeggen, dat ik van geene regelmatige klagte tegen hem heb gehoord, behalven dit verslag, waaruit ik vernam dat men over hem geklaagd had.

Zoudt gy willen zweren dat gy, voor het passeren van het kontrakt, niet hebt geweten dat Kok geconfineerd was geweest?

Ik had van zyn confinement wel gehoord, om dat het juist plaats had gehad in dien tyd toen ik hem met den wagen naar zynen meester wenschte terug te zenden, maar ik was geheel onkundig van de beschuldiging tot dat ik den brief van Foster las.

Was het uw pligt in uw dagboek aan te teekenen hetgeen dagelyks voorviel?

(*De vraag werd door het Hof verworpen.*)

Weet gy waarom het kontrakt niet vroeger gemaakt werd?

Ik weet er de reden niet van.

De Hoofd-Justicier.—Wat was algemeenlyk de gewoonte ten opzigte van Hottentotten die in het gevangenhuis zaten, als hunne kontrakten om waren?

Het was gebruikelyk, voor zoo ver als ik my herinneren kan, om Hottentotten die, na de expiratie van hunne kontrakten, in 's Heeren gevangenhuis los te laten, op dat zy zich andere meesters zouden aanschaffen.

En was dit eene gemakkelyke zaak voor hen?

Ja; vele menschen waren blyde wanneer zy een Hottentot konden krygen en met hem kontrakteren.

Hoe weet gy dat?

Aan de menigvuldige aanvragen die dagelyks by den Cipier gedaan werden omtrent Hottentotten.

En werden er in dien tyd juist vele aanvragen gedaan?

Ja, my Lord.

De Hr. Cloete hebbende afgezien om aan den getuige eenige andere vragen te doen,

Stond de Hr. De Wet toen op en zeide,

"Wil uwe Lordschappen my permitteren eene vraag aan den getuige te doen?"

De Hoofd-Justicier.—Neen, zeker niet, mynheer De Wet, als gy iets te vragen hebt, deel zulks den Advokaat Cloete mede, en hy zal het voor u doen; maar het Hof kan niet gedogen dat de examinatie door twee Advokaten van dezelfde zyde zal worden voortgezet.

De Hr. Cloete, aan den getuige, na een kort gesprek met den Hr. De Wet.—Weet gy of de Hr. Mackay op Drie Fonteinen gewoond heeft?

Ja, dat heeft hy.

Is dat de Gouvernements Plaats?

Ja.

Weet gy ook dat Foster aldaar brandewyn voor den Hr. Mackay heeft gestoken.

Ik herinner my dat er een wyngaard op die plaats was, en dat Foster brandewyn er uit won.

Robert Hart, geroepen en beëedigd.

De Hr. Cloete.—Gy zyt Vrede Regter te Somerset?

Ja.

Zyt gy niet in 1825 Heemraad van hetzelfde Distrikt geweest?

In het begin van dat jaar, ja.

Wanneer werd gy als Heemraad aangesteld?

Ik werd van het begin der Drostdy aangesteld. Het zal in de maand April 1825 geweest hebben.

Werden er toen nog meer Heemraden aangesteld?

Ja; daar werd een Collegie van zes Heemraden, (my onder begrepen) aangesteld.

Wanneer hebt gy als zoodanig uwen eed afgelegd?

Ik geloof dat ik beëedigd ben geworden in de maand Mei daaraanvolgende.

Hebt gy misschien als Heemraad gefungeerd, alvorens gy den eed afgelegd hadt?

Ik kan my zoo iets niet rappelleren.

Hoe lang na uwe aanstelling, heeft de eerste zitting van het Collegie plaats gehad?

De Datum is my ontgaan, maar de Register zal het aantoonen.

De Procureur Generaal.—Dit bewys is niet voldoende. Indien de Hr. Cloete alle deze omstandigheden wenscht te elucideren, zoo beweer ik dat de minuten zelve moeten aantoonen wanneer de eerste zitting plaats gehad heeft.

De Hr. Cloete.—Hebt gy ooit voor den Landdrost gefungeerd by gelegenheid van zyn afzyn uit het Dorp?

Als oudste Heemraad, heb ik voor den Hr. Mackay, wanneer hy ziek of afwezig was, geageerd.

Hebt gy in 1828 of 1829, met den Hr. Mackay aangaande deze zaak van Kok eenige communicatie gehad?

Ik heb in 1829, van den Hr. Mackay, doch door het kanaal van den Hr. Onkruydt, eene communicatie daarover ontvangen.

Hebt gy eenen brief van den Hr. Mackay ontvangen?

Neen, niet van den Hr. Mackay, maar wel van den Hr. Onkruydt.

Was de inhoud van den Hr. Onkruydts brief....

De Procureur Generaal.—Gy kunt hem zulk eene vraag niet doen. De brief van den Hr. Onkruydt komt hier in het geheel niet te pas.

De Hoofd Justicier.—Natuurlyk niet. De brief van den Hr. Onkruydt, wat ook deszelfs inhoud moge wezen, kan in de tegenwoordige zaak, niets bewyzen.

De Hr. Cloete.—Hebt gy verleden jaar van den Hr. Mackay zelven, niet eenige communicatie ontvangen?

Ik heb den Hr. Mackay, op verzoek van den Hr. Onkruydt, een brief geschreven, op welken de Hr. Mackay my op den 25 April 1829 een antwoord heeft gezonden. (De Getuige las hier dit antwoord, waarvan het volgende ten naaste by den inhoud is.) "Dat dewyl de Hr. Hart van gevoelen scheen te zyn, dat Hendrik Kok by Bruton geplaatst was geworden op dat de Hr. Mackay betaald moge worden voor het verlies dat hy geleden had, en dat hy twee andere Hottentetten tegen 15 Rds. per jaar had gehuurd, aan welke de Hr. Hart te voren 50 Rds. had gegeven? hy *verzocht den schryver* hem te willen doen weten of hy nu is, of des tyds was bewust, dat Kok met voorkennis van den Hr. Mackay, zyn aan hem verschuldigde loon van zynen Meester Bruton had ontvangen. En of de Hr. Hart voornemens is te zeggen en staande te houden dat hy (de Hr. Mackay) eenige Hottentotten heeft gedwongen om in zynen dienst te treden."

Hebt gy verder geene communicatie gehad?

Met den Hr. Mackay heb ik na deze volstrekt geene communicatie gehad. Niets hoegenaamd had verder tusschen ons plaats.

Hebt gy dezen laatsten brief van den Hr. Mackay niet beantwoord?

Neen.

Gy hebt gezegd dat gy den Hr. Mackay op verzoek van den Hr. Onkruydt eenen brief hadt geschreven: hebt gy er eene copy van by u?

Ja.

De Hoofd Justicier.—Als het uw oogmerk was, of als gy ten minste wenschtet dat een copy van zoodanigen brief geproduceerd werd, dan hadt gy uwe tegen party behooren te informeeren dat hy zich van het Origineel moest voorzien. Hebt gy hem zulk eene informatie gegeven?

De Hr. Cloete, (na eene kleine consultatie met den Procureur.)—Neen, my Lord; hy heeft zulk eene informatie niet gekregen.

De Hoofd Justicier.—Dan kan men u ook niet permitteren om van den Getuige dusdanige productie te eischen.

De Hr. Cloete.—Mag ik dan dit punt in het geheel niet aanroeren, my Lord?

De Hoofd Justicier.—Neen.—Indien uw Procureur niet heeft gezorgd dat de tegenparty kennis van deze productie vooraf kreeg het geen hy gedaan moest hebben, dan is het zeker uwe schuld niet: maar het is met dit al geene reden waarom het Hof van de gewoone manier van procederen zoude afwyken.

De Hr. Cloete, aan den Getuige.—Hebt gy de Hottentotten Willem Cloete, Platje Platje, en Adam Witboy in uwen dienst gehad?

Ja; zy zyn alle drie in mynen dienst geweest.

Hebt gy eenige kontrakten met deze Hottentotten gemaakt?

Ja; ik heb ze onder kontrakt gehad, en dit kontrakt heb ik zelve gemaakt.

Voor welke somme heeft zich Willem Cloete aan u geengageerd?

De getuige produceert zyn eigen kontrakt, en zegt: Ik heb Willem Cloete gekontrakteerd voor 70 Rds. per jaar, en de kleederen, van Juny 1824 tot Juny 1825.

Had hy van u het vorige jaar datzelfde loon genoten?

Van Juny 1823 tot Juny 1824 had hy slechts 60 Rds. en een pak klederen, van my gekregen.

Had hy toen kinderen by hem?

Het tweede jaar had hy kinderen by zich.

Wanneer hebt gy hem voor het laatste afbetaald?

Ik heb met Cloete afgerekend in April 1825; zynde de maand in welke myne Superintendentie afgeschaft werd.

Welke Superintendentie hadt gy dan, toen?

Die van de Gouvernements Plaats.

Hoe lang zyt gy Superintendent van die Plaats geweest?

Van September 1816, tot Juny 1825.

Dan hadt gy dien Hottentot ten behoeve van het Gouvernement gehuurd?

Juist, en ik heb hem naderhand bedankt om dat het establissement afgeschaft was.

Was hy genegen of gewillig om in uwen privaten dienst te blyven?

Ja, dat was hy.

Hebt gy het hem dan aangeboden?

Ik heb hem juist niet aangeboden om in myn eigen dienst te blyven; maar ik heb hem voorgesteld om te blyven tot het einde van zyn kontrakt, (zynde Juny) onder dezelfde conditie.

En nam hy dat aanbod aan?

Neen; hy weigerde.

Hebt gy hem eenig ander voorstel gedaan?

Niet, dat ik my herinneren kan.

Scheen het u toe dat 70 Rds. eene redelyke betaling voor hem was?

Ik zou hem niet voor dien prys hebben gekontrakteerd, wanneer ik denzelven onredelyk bevonden had.

De Hoofd Justicier.—Zoudt gy nog, na het afschaffen van uwe Superintendentie het loon van Cloete 70 Rds. waardig geoordeeld hebben, en zoudt gy hem gaarne voor dien prys in uwen eigen dienst hebben willen houden?

Ik zweer van ja, had ik hem noodig gehad.

De Hr. Cloete.—Welke slag van een mensch was hy?

Hy was een stille en knappe mensch; en werd als tuinier gebruikt.

Hebt gy na dien tyd eenige Hottentotten in uwen dienst gehad die zulk een loon trokken?

Ik heb eenige Hottentotsche Arbeiders gehad tegen 76 Rds. per jaar.

Hebt gy nu nog eenige van dezen?

Op dit oogenblik heb ik Hottentotten by my aan welke ik 72 Rds. per jaar geef.

De Hoofd Justicier.—Wat soort van menschen waren deze Arbeiders?

Gewoone Arbeiders, my Lord; een hunner was een wagenryder,

Geen Ambagtsmannen?

Neen, my Lord.

De Hr. Cloete.—Waart gy zeer verlegen om volk toen gy Willem Cloete tegen 70 Rds. in dienst nam?

Toen ik hem voor 70 Rds. kontrakteerde was ik zeer verlegen om handen, in zoo ver dat ik zelfs nog meer zou hebben gegeven, als men meer had gevergd; want ik was in den grootsten nood.

Als wat gebruiktet gy Cloete?

Als tuinier, en ook als wagen-ryder.

De Hoofd-Justicier.—Waardeert gy dus 's mans handreiking, naar evenredigheid der noods waarin gy toen waart, of naar de algemeene nuttigheid van dezelve?

Naar myne eigene behoefte.

De Hr. Cloete.—Hebt gy niet dien zelfden eenigen tyd daarna in uwen dienst gehad, voor een veel geringer salaris?

Ja, ik heb hem naderhand in dienst gehad tegen 48 Rds. per jaar.

Hebt gy het wel?

Voor zoo ver ik my herinneren kan, is de som regt.

De Hoofd-Justicier.—Hy had kinderen, hebt gy gezegd?

Ja, my Lord; hy had eene vrouw en twee kinderen.

En gaaft gy aan deze ook kost en kleederen;

Ik gaf hen kost, maar geene kleederen.

De Hr. Cloete.—Hoe veel moest gy Witboy betalen voor Gouvernements dienst?

Ik betaalde hem 60 Rds.

Had hy ook kinderen.

Ja.

Kregen die ook kost en kleederen?

Zy kregen kost, doch geene kleederen.

Witboy was dus de eenigste die geld en kleederen van u ontving?

Ja.

Wanneer heeft hy u verlaten?

In April 1825.

Hebt gy hem niet gevraagd om in uwen dienst te blyven.

Als ik my niet bedrieg, moet ik hem zoo iets gevraagd hebben.

Wat heeft hy u geantwoordt?

Zyn antwoord herinner ik my niet, maar hy is niet gebleven; en dat doet my veronderstellen dat hy weigerachtig is geweest.

Waart gy van voornemen om hem voor den zelfden prys te houden?

Ja, Adam Witboy zou ik voor denzelfden prrs hebben gehouden.

Hebt gy het loon van eenige der Hottentotten die in uwen dienst gebleven zyn, verminderd?

Neen, dat heb ik niet gedaan; maar de genen die my eerst hadden verlaten en naderhand terug kwamen gaf ik minder; doch zy die by my waren gebleven kregen het zelfde loon daar ik ze voor gekontrakteerd had.

Na dat Witboy en Cloete u verlaten hadden, waar gingen zy toen?

Zy hebben zich by den Hr. Mackay gaan verhuren.

Was de Hr. Mackay dus de eerste meester die zy kregen, na dat zy van u van daan waren?

Ja, voor zoo ver ik weet. Ik zag ze beiden in den Hr. Mackays dienst een zeer korten tyd na dat zy van my gegaan waren.

Waart gy het altyd die het voor den Landdrost waar naamt, als de Hr. Mackay afwezig was?

Ja, ik heb voor den Hr. Mackay meer dan eens in zyne absentie als Landdrost gageerd; daar ik de oudste Heemraad was.

Hoe lang zyt gy wel Heemraad geweest, en als zoodanig aan het Collegie geattacheerd?

Ik heb het Collegie in December 1825 verlaten.

Zoolang als gy in het Collegie als Heemraad gefungeerd hebt, heeft ooit iemand anders dan gy, de post van den Landdrost in zyne absentie waargenomen?

Neen, ik was de eenigste persoon die hem altyd vertegenwoordigde.

Was de Hr. Mackay in Mei of April 1825, afwezig?

Het is zeer mogelyk dat hy toen absent was, maar ik herinner my dat niet.

Was de Hr. Mackay dikwyls absent?

Ik herinner my dat hy verscheidene malen absent geweest is.

Weet gy of hy kort na het oprigten van het Distrikt van Somerset absent geweest is

Ik zou niet met zekerheid kunnen zeggen of hy kort daarna afwezig geweest is of niet.

Hebt gy iets geweten van Kok, een Hottentot die in het begin van de aanstelling der Drostdy van Somerset, wegens diefte geconfineerd is geworden!

Ik heb van die zaak niets geweten.

Hebt gy nimmer eenig order gegeven tot zyn ontslag!

Ik kan my niet herinneren ooit zulk een order te hebben gegeven.

(Zie het Byvoegsel.)

CRIMINEELE VONNISSEN, 20 Aug.

Robert Young, voor Misdadige Doodslag, 10 jaren Transportatie.

Charles Peale, voor verzwaarde Huisbraak en Diefstal, Transportatie naar Robben Eiland, voor 5 jaren met harde arbeid.

Gerrit Willemse, voor Huisbraak en Diefstal, 3 jaren confinement tot harden arbeid.

Jan Theodore, voor verzwaarde Huisbraak en Diefstal, 7 jaren confinement tot harden arbeid.

Abraham, voor Huisbraak en Diefstal, 5 jaren confinement tot harden arbeid.

Hendrik Carolus, voor Huisbraak en Diefstal, 2 jaren confinement tot harden arbeid.

Cornelis, en *Frans*, voor Huisbraak en Diefstal, 7 jaren confinement tot harden arbeid.

Frank, voor verzwaarde Diefstal, 1 jaar confinement tot harden arbeid, beginnende na afloop van een vroeger vonnis

Rosina, voor Diefstal, 3 jaren confinement en harden arbeid.

Rachel, voor Diefstal, 7 jaren Transportatie.

Lea en *Leentje*, voor Diefstal, of het aannemen van gestolene Goederen, wetende dat dezelve gestolen waren, 2 jaren confinement tot harden arbeid.

Bacchus, voor Diefstal. 3 jaren tot harden arbeid.

Hermanus Geswind, voor Diefstal, een jaar confinement tot harden arbeid.

Robert Conway, voor Diefstal, 3 dagen op ryst en water.

Markt Prijzen.

VAN DE ONDERSTAANDE ARTIKELS

tot den 26 Augustus 1830.

Aloe, per pond, ...	Aloes, p lb.	2½	to	3 St.
Amandelen, per 1000 ..	Almonds, p. 1000..	¾	—	1 Rd.
Appelen, per lb.....	Apples p. lb.....	7	—	10 St.
Abrikozen, dito.	Apricots, do.....	4	—	6 —
Aardappelen, p. muid..	Potatoes p. muid.	12	.	14 Rd.
Azyn, per ligger.....	Vinegar, p. leag	56	—	64 —
Balken, per stuk. ..	Beams, each	7	..	8 —
Boonen, per mud	Beans, per mud.	16	..	22 —
Bezieswasch, per lb. ..	Berry Wax p. lb.	16	—	18 St.
Boter, dito.	Butter, per lb...	24	—	42 —
Brandewyn, per leg...	Brandy, p. leag	140	..	150 Rd.
Erwten, per mud	Peas, per mud..	12	—	16 —
Garst, dito.....	Barley, p mud.	6	—	7 —
Hoenders, p. stuk,.....	Hens, each ...	½	—	¾ —
Eenden en Makou. dito	Ducks & Musc. do.	1	—	1½ —
Ganzen, dito.....	Geese, dito	1½	—	1½ —
Kalkoenen, dito.....	Turkeys, do...	2	—	3 —
Houtskolen, per zak,..	Charcoal, p. sack	¾	—	1 —
Hooi, per 100 ponden,.	Hay, p. 100lbs.	3½	—	3½ —
Honing, per pond	Honey, per lb..	16	—	18 St.
Haver, per mud,.....	Oats, p. mud. ..	5½	—	7 Rd.
af, per 16 zakken,..	Chaff, p. 16 sacks	50	—	64
Kazen, Kaap dito, p. lb.	Cheese, Cape, p. lb.	12	—	24 St.

Kok, schulpe, p. ½ aam,	Lime shell p. aam	1½	—	1¾	Rd.
— Steen, ditto.....	Stone, do.....	1	—	1½	..
Koorn, 10 mudden,....	Wheat, 10 muds	160	—	176	—
Linzen, per mud, ...	Lentil. per mud.	20	—	22	—
Meel, fyn, per 100 pon	Flour, fine, p. 100lb.	10	—	14	
Mielies, per mud,.....	Maize, per. mud.	8	—	8½	..
Olifantstanden, p. pon.	Elephant's teeth, lb.	1½	—	1¾	..
Okkernoten, per 100,	Walnuts, per 100.	18	—	20	St.
Peren, per pond,.....	Pears, per lb.....	3	—	7	—
Persiken, ditto, ...	Peaches, ditto.....	4	—	6	—
Planken, per voet,....	Planks, per foot ..	7	—	8	—
Rozijnen, per pond,...	Raisins, per lb.	4	—	6	—
Rogge, per mud,.....	Rye, per mud....	6	—	7	—
Stroo, per 16 zakken..	Straw, p. 16 sacks	25	—	30	rd.
Tabak, per pond, ...	Tobacco, per lb....	12	—	14	St.
Uyen, per pond,.....	Onions, per mud..	10	—	12	Rd.
Vederen, Struis, p. stuk	Feathers, O t each	½	—	¾	—
Bedde, per pond	Bed, do. per lb...	1½	—	1¾	—
Varkens, gemeeste,....	Pigs, fattened, ch	40	—	45	..
——— ongemeste,..	—— unfattened.	12	—	20	—
——— speen,.....	—— suckling,.	2½	—	4	—
Vet, of talk, per pond.	Suet or tallow, p lb.	10	—	13	St.
Vygen, per pond,.....	Figs, per lb,....	12	—	13	—
Tyger, Leeuwen, en Struis vellen per Stuk	Tiger, Lion, and Ostrich skins,..	3	—	5	Rd
Droege Ossenhuiden,..	Dry Ox hides....	4	—	6	—
——— Bokkevellen,..	Buckskins.....	½	—	¾	—
Wyn, ordinaire, p. leg,	Wines, ord p. leg.	0	—	65	—
Wol, Schapen, p. pond	Wool, per lb....	14	—	24	St.
Citrumoenzap, per half aam,.....	Lemon juice, per half-aam,....	11	—	12	Rd.
Zoetlemoenen, per 100,	Oranges, p. 100.	1	—	1½	—
Zout, per mud,.....	Salt, per mud..	3	—	6	—
Zoolleder, per huid,....	Sole leather half-b	8	..	9	..
Zeep, per pond, ...	Soap, per lb....	12	..	13	—

TO THE AGENTS AND SUBSCRIBERS TO THIS PAPER.

The heavy expenses of this Establishment compel those concerned to request, that the Country Subscribers will be pleased, according to the Prospectus, to pay their Subscriptions for each Quarter in advance, *to the Agents, who are desired to remit such advances without delay to the Publisher:—and should any alteration in the required number for each Agent take place, they are likewise requested to give early information, in order that the same may be duly attended to, as the number now printed amounts to 750.*

*** *All Communications on Local Topics will be gratefully acknowledged.*

TO CORRESPONDENTS.

The Letter signed "An Englishman," *in our next; as also* "The Albany Farmer."

THE ZUID-AFRIKAAN.

CAPE TOWN, AUGUST 27, 1830.

THE SOUTH AFRICAN ATHENÆUM.

Jupiter once experienced a most dreadful pain in his brain, and as his divine Majesty was not used to sufferings, he made such a tremendous noise in his celestial palace, with his groans and lamentations, that all the goddesses (with the exception of his own wife, who cared very little about him) ran away as fast as they could. It was no ordinary head-ache—it was no *zinkings* as they call it here; it was an entirely new disorder, which Esculapius himself did not yet know. What was the God to do then, think you? Why, he sent for his son, (the blacksmith) and ordered him, in the most imperative manner, to take an axe and cleave his skull; which mandate Vulcanus, as an obedient and affectionate child, instantly obeyed: he gave his Father a a tremenduous blow on the head, and—from the large split immediately sprang forth Minerva—and Wisdom was born! This was an extraordinary *accouchement*, you will say; and so it was: but Jupiter, you know, was a god, and that removes all difficulties. But what would you say, if I were to tell you, that in this, our terrestrial metropolis, that very same amazing miracle has been *da capo* re-produced? Nay, what in fact surprises me most is, that hitherto, now literar amongst us (although we have so many), has thought it worth his while to mention it. Know then, dear reader, that nearly a twelve-months ago, one of our countrymen was taken all of a sudden with a most violent and Jupiter-like head-ache; and that having trusted his *cerebrum* to a skilful operative Surgeon, he was happily, and almost without pain, delivered of a beautiful and well made child. The little creature was not, it is true, a second Minerva; but it bore, for all that, some resemblance to the goddess of Wisdom; and no one doubted at the time, that if a good and healthy Nurse could be procured for the child, he would at once be an immortal honour both to his Father and native country. But, alas! the still-procreating brains brought forth a twin-sister; the stubborn and fickly disposition of whom, was soon expected to destroy the good nature of the first born one. The father, in the meantime, (none knows his real motive, unless it was to avoid the visits of congratulation) ordered the two children immediately to be removed from him, and that his paternal name should be given to neither of them. This order being punctually executed, the twins were now brought to the Orphan House, and there entrusted to the care of a number of inexperienced Guardians. Shortly after, a couple of *spiritual baptisers* were sent for, and the two sisters received the characteristic names of "South African College," and "Zuid Afrikaansch Athenæum;"—and in order that every passerby should know where these infant children of Novelty are to be found, they have thought it necessary to have their names written on both sides of a rail-gate at the upper end of Long-street, which leads to the sanctuary of these admirable virgins. The word "*Weeshuis*," is yet, I regret to say, to be read above the front door of the edifice; but I understand it will soon be changed into that of *Babel*; so that every thing will be correct.

But, hark! I perceive some dark looks on the faces of some of my countrymen! and I imagine already that I have roused their indignation; and that they are loading me with bitter reproaches. My innocent joke, they call insipid, untoward, offending, nay, *Anti-African* mockery. See! they throw the Paper from them! and scold and curst it.....!

Now, come, Gentlemen, for reason's sake, be composed—and don't be outrageous! I have no wish to give you any offence; it is farthest from my thoughts, I assure you. Take up your Paper, pray—and read again:—read without interruption to the bottom; and after that, if you think fit, you may grumble as long as you please. But listen to me, now.

Do you know, *Athenæum-makers!* that I am tolerably well versed in the subject I am going to treat? Do you know, *African Professors!* that I am the Sire of you all; and that several among you have been my pupils before you ever dreamt of once becoming Pedagogues yourselves? I speak sometimes rather boldly, I confess, but I speak from experience; and that experience, *new-fashioned Teachers*, as you are, cannot possess. Read, then, and don't look so ill-tempered at an old veteran so well disposed towards you as I am. You have been (I believe I have already told you so) a great deal too hasty in accomplishing a work which otherwise would reflect great credit upon you. When you wish to undertake something grand and honorable, you should always bear in mind this Italian proverb:—"*Chi va piano, va sano; chi va sano, va lontano*"—Or these two French lines of Regnard, if you don't understand Italian:—

"Un certain Philosophe a dit élégamment,
"Dans tout ceque tu fais, hâte toi *lentement*."

Take an example in our English brethren.—As early as the year 1806, they formed a plan for building, *one day or other*, an Episcopalian Church in Cape Town: in 1815, they thought of apprizing the Public of it through the Cape *Government Gazette*: in 1827, they succeeded in getting a piece of ground for that purpose, which was in the meantime consecrated with all due solemnity: in 1829, they drew up the most superb Rules and Regulations, to insure a certain number of pews for the living, and sepulchral vaults for the dead: in 1830, they have in splendid Masonic style laid the foundation stone, and re-baptized a whole street to its honour; and—in the year of Our Lord 1912, you may depend upon seeing this projected Church quite finished.—Now, I do not mean to say, that you should have acted with such a degree of prudent slowness in the erection of your Athenæum, but you ought to have considered about it one year, at least. Fruits obtained by hasty means are never so flavorous nor so nutritive as those which ripen naturally. But no; you wanted your horse to run at full speed. A Subscription List was to be carried round the town—Shareholders were to be found—and then a Senate—a Council of Directors—Professors, who were to teach *gratis*—other Professors who were to be paid, but should, notwithstanding, sit among the Directors, and talk with the rest—an Orphan House regularly besieged and taken by storm;—procession to and from the Church—Illumination in the Town—Prospectus here—Regulation there—Porter, Treasurer, President, Secretary—Pif, paf, puff! Before the Athenæum had yet either head or tail, there it stood upon its legs.—Goodness me, Countrymen! what talisman have you used to create so many grand things in so short a time? But this is not all: six months afterwards, the Gentlemen find they have not understood each other properly. The prospectus is good-for-nothing—Religious Instruction has been forgotten—it must be introduced, says the one—it must not, says the other. A meeting is called—the Senate fights against the Council;—the Professors who receive a salary, against those who receive nothing—they fling Æsop's Fables at each others' heads—the one retires—the other remains. It is a noise—a tumult,—enough to make one mad At last comes the grand Examination Day;—O funny day! or rather *days*, I will never forget you.

But stop!—this is enough of tatling for this week, my dear friends, I'll tell you more next time about the Examination.

We are happy to announce to our readers, that the examination of the witnesses in the case of Mackay v. Philip is concluded in English, and will be so in Dutch in our next. The speeches of the Counsel and Judges we forbear inserting, as the case has already been brought to a close and made public; but the same will appear in the forthcoming Pamphlet, which will soon be published. We must apologise also for having continued this trial so long, but owing to our want of small type, and the impartial manner in which we have reported it, we trust our readers will indulge us in this respect. We are, however, in daily expectation of a large quantity of new and beautiful type, and other printing materials, which will enable us to enter more fully into matters of public interest.

SUPREME COURT—July 13.

SITTINGS AFTER TERM.

William M'Donald Mackay, Esq. *against* the Rev. John Philip, D.D.

(Continuation of Mr. Hart's cross examination by the Attorney-General.

At what rate of wages would you then have wished them to continue in your service?—Why, at the same rate.

What sort of work had they to perform under you?—My work was not a hard or disagreeable one; and they were accustomed to it.

You will, perhaps, be able to tell me, at what rate of wages you engaged those who remained in your service?—Yes: there was a Hottentot named G. Sampson, who received, when paid by Government, first, Rds. 48, and subsequently Rds. 60 per annum; but when he came in my own service, I paid him Rds. 120 a-year.

What sort of a servant was he?—He was a very useful servant. I employed him as the superintendent of my own farm.

Did you consider that rate of wages sufficient for such a servant?—No; I did not consider it sufficient even then.

Were not some of these servants much in your debt, at the time you discharged them?—Not in mine, but in Government's debt.

How did they get in debt?—By my having sometimes served them with more goods than the amount of wages due.

Then the advances were made by you?—Yes; by me.

How did you come to make such great advances to them?—Why, I was in charge of a large and expensive Government farm; and when the Settlers arrived I had more to do than formerly. I had to manage several things for them; and so I was much in want of hands, in consideration of the increase of labor.

Then by making advances to the Hottentots, you succeeded in keeping them in your service, did you?—Yes; I was obliged to keep them in good humor to make them perform the work I had, and also to retain them in my service; and in consequence of this, I gave them tobacco, brandy, &c.

Was a Hottentot of the name of Kok amongst those who were in your private service?—No; I never had a Hottentot of that name in my service.

Nor in that of Government?—Nor in that of Government; never.

Mr. Cloete.—Do you know what is become of Adam Whitboy?—No, I do not.

Do you know where he is now?—No; but I understand he has absconded.

The Chief Justice.—Mr. Cloete, pray, what is this?

Mr. Cloete.—I wish to establish the fact, my Lord, that this Adam Whitboy is no more to be found.

Witness, sneeringly laughing.—If he were so necessary, I think he would soon be found out.

The Attorney-General to Witness.—Was it usual to give those people weekly their rations of tobacco?—Yes, it was usual at Somerset.

Who paid for it?—Government did.

Had they any rations of spirits too?—Yes, they had also their rations of spirits every morning *gratis*.

When you contracted with Hottentots, did you also make a contract with their wives or children?—No, I never did; but had them with their husbands and fathers; and if they were inclined to do any work, I allowed them to work for their food.

Did you ever pay the boys?—I sometimes paid the boys at 12 Rds. per annum.

The Chief Justice.—Where did you get your contracts with Hottentots made?—I made them myself, my Lord; I was appointed a Field-Cornet by Government, with special power to make my own contracts, and to have the sole control and superintendence over the people on the establishment.

And had you also as a Field-Cornet the authority to dismiss any Hottentot, or make a new contract?—Yes, I had.

Did the Hottentots usually receive high wages at the Government establishment?—Yes, they did.

What was the reason of it?—Because they were not allowed to idle the time allotted to them for every day; and the superintendent was with them the whole day.

And did the Hottentots like very much to come into that service?—I generally found it difficult to procure Hottentot service; but they otherwise seemed rather to like the service on account of the high wages.

Were the Hottentots not obliged to enter into contract with the establishment?—No.

And did they know that?—The Hottentots knew that they were not obliged to enter into any contract against their own free will and consent; and they knew also before whom they were to make their contracts.

How many Hottentots came back to your service after they had left you, at the breaking up of the establishment?—Willem Cloete was the only one.

Had you any personal communication with Mr. Mackay about Adam Witboy?—No, never.

You received a letter from Mr. Mackay about this present case?—Yes.

Did you send him any answer?—No, I would not answer that letter.

Why not?—Because it not deserve an answer.

What do you mean by that?—I was unwilling to enter into any correspondence upon the subject; I felt myself also insulted at the expression in his letter "*Do you mean to assert and maintain.*"

You know something about the case therein alluded to, then?—No, I did not.

Did you, after the breaking up of the establishment, still keep a store?—Yes, I did, and I do still.

And do the Hottentot servants receive the same allowances out of that store?—Yes, they do.

When did Cloete return into your service?—He returned to my service about two years after he had left that of Mr. Mackay.

What did he then receive from you?—Rixdollars 48 per annum.

When Cloete left your service at the breaking up of the establishment for Mr. Mackay's, what did you offer him to engage him to remain with you?—I offered 72 Rds. to him.

And he would not accept it, and yet contracted with Mr. Mackay for 20 Rds?—Yes, he did.

Now, can you account why he preferred Mr. Mackay's service at 20 Rds. per annum, to yours at 72?—No, I cannot.

Was Cloete indebted to the Government Establishment when he left it?—No, he was not.

Did you receive any percentage for the advances which you made to the Hottentots?—No.

Did you keep any book of the allowances or advances?—I kept only one book between myself and the servants; but I had no separate book of articles served on my own account.

When the farm was broken up, was Government the creditor or debtor, for allowances and advances?—Government was the creditor on the last balance sheet made of the affairs.

Was the concern of the Farm a profitable one or not?—The Farm was profitable to Government; that is, Government was the gainer by it.

Willem Cloete (the Hottentot) called.

The Chief Justice.—Do you understand English?—No.

(The Interpreter of the Court then rose, and put the same question to the witness, to which the same answer was given.)

Have you ever been sworn before a Magistrate?—No.

Do you know the nature of an oath?—No.

Still you are a Christian; are not you?—No, Sir.

But you know that there is a God?—No, Sir; I do not know that, Sir.

The Chief Justice to the Interpreter with a certain degree of impatience—Oh! that is impossible. I am afraid, Mr. Swaving, as you are not accustomed to his *patois*, he can not well understand you. (To Mr. Advocate Cloete) Pray, Mr. Cloete, ask him the same question, if you please; perhaps he will understand you better. It is altogether impossible for a moment to suppose that he should not be aware of the existance of a God.

Mr. Cloete, to Witness.—Willem! look at me, now, and speak without fear. Answer me with calmness and collect your senses. You know very well that there is a God, do not you?—I have heard so much, Sir; but I cannot say to a certainty.

Mr. Cloete, to the Chief Justice.—Yes, my Lord; he believes that there is a God, but cannot say to a certainty.

Mr. Swaving interrupting Mr. Advocate Cloete.—No, my Lord, this interpretation of Mr. Advocate Cloete is not all correct. This witness, though a Hottentot, speaks his Dutch tolerably well, and must have perfectly understood me. He does not say now that he *believes*, but only that *he has heard* that there is a God. If your Lordship will allow me, I will soon convince the Court and every one present whether he understands me or not.

The Chief Justice.—Very well then, go on.

Mr. Swaving to witness.—Cloete, do you understand what I say, when I speak to you?—Yes, Sir, I understand you perfectly well.

The Chief Justice.—Well then, ask him once more whether he knows that there is a God who will punish or reward him hereafter?—

[This question was interpreted to witness, and his answer was]—

—I do not know, Sir, whether there is a God or not; but I have heard of such a thing.

From whom did you hear it?—From the Missionaries and their *preaches*.

What Missionaries were those?—It was in the Rev. Mr. van der Lingen's time.

Were you then in the habit of attending the religious meetings of these Missionaries?—Yes; because I was in the Cape Corps then.

And these Missionaries were the first who told you that there was a God?—Yes, Sir, I heard them say so in their *preaches*; but as to me, I cannot say positively it is so; for I do not know

But do not you believe the Missionaries then, whether they tell you that there is a God?—No, Sir; I cannot say I believe, nor can I say I do not believe them.—I do not know.

Have not the Missionaries also told you that after your death you shall be punished if you tell a lie?—Yes, they told me that too.

And, do not you believe that, neither?—No, Sir.

And, why not?—I cannot myself say, Sir; but I have little faith, I am rather hard of belief; that is all.

The Chief Justice, to Mr. Advocate Cloete.—Well, Mr. Cloete, what is to be done with this witness?—Here is a machine, in human shape, that neither knows nor believes that there is a God. How that thing came in this box, and how it now stands before me, I can hardly conceive. I have heard much talk concerning the civilization of the Hottentots, but if I am to consider this man as a specimen of their moral and intellectual improvements, I candidly confess that I do not see any reason why we should exult so much on the Missionary labors. At all events, Sir, this man has had time enough to receive from you such instruction as might enable him to come forward as a regular witness; however, as this seems not to have been done, you must yourself acknowledge that under the present circumstance he cannot be permitted to be sworn, and though the Court would feel most happy to hear what he has to state, and to have him regularly examined for the advantage of both parties; yet, unless you show us some other legal means of receiving his evidence, he, of course, must be rejected as an incompetent witness.

Mr. Cloete.—I am very sorry, my Lord, that the incompetency of this witness will deprive my client of the benefit which he otherwise might have derived from his evidence; but I do not see, myself, any chance of removing the obstacle which his pretended unbelief has thrown in our way; and must consequently give him up.

The Witness was ordered to retire, and Mr. Onkruya. was re-called.

Mr. Cloete.—Were you called upon by Mr. Mackay to make certain communications to Mr. Hart about this case?—No, I was not.

But, did you not make any communications to Mr. Hart?—Yes, I did.

The Chief Justice.—Did you impart to Mr. Mackay what you had communicated to Mr. Hart?—No; I think not.

Had you not any personal communication with Mr. Mackay on this subject?—No, I had none.

Can you remember whether you had any communication with Mr. Mackay indirectly?—I am sure I had none.

Have you any reason to think that Mr. Mackay knew what you had told Mr. Hart?—I am not aware that Mr. Mackay could know any thing of what I had communicated to Hart.

What was your reason for communicating with Hart?—I communicated with Hart out my own motion.

Have you any notion of the agreement between Bruton and Kok respecting the Rds. 30 for brandy, due to Mr. Mackay?—I know nothing about the transaction between Bruton and Kok.

Do you remember any thing concerning the brandy that had been spoiled by Kok?—I know nothing of brandy having been spoiled.

Do you know Kok?—Yes, I do.

Of what age do you take him to be?—I take him to be between 60 and 70 years of age.*

What sort of a labourer is he?—I do not know.

At what rate of wages would you have taken him into your service?—I would not have him at any price, not even for nothing; because he is a notorious drunkard, and bears in general a very bad character.

You would not have taken him at all?—No, my Lord; not even if he had offered to serve me for nothing. For, in the first instance, he is a very weak old creature, and secondly he cannot be trusted by any body, having once, besides, this, been prosecuted for theft before me.

Ah! we do not want that, Mr. Onkruydt!—Do you consider the average of wages fair between master and servant at Rds. 10, independent of the consideration which you have submitted?—Yes; I would consider 10 Rds. a very fair average between master and servant.

The Attorney-General.—Was the affidavit of Bruton read over to him in your presence, before he put his signature to it?—The affidavit of Bruton was read over to him by myself, and he signed it afterwards.

Did he understand it, do you think?—He declared, after it had been read to him, he had fully understood it.

Was there another affidavit to which he also signed?—Yes, there was a second affidavit to which he signed as a witness, this was an affidavit of Kok.

Oh! that is not it! Was there a second affidavit made by Bruton himself?—Yes, there was another affidavit made at the instance of Fairbairn and Philip, as I am told.

Was that signed in your presence?—Yes, Bruton signed it in my presence, after I had read it over to him.

Did he also understand this second affidavit?—Yes; he must have perfectly understood it, for he made some remarks on it himself.

Mr. Cloete, *producing a Letter from London, shows to the Witness, and asks him:* "Is this Mr. Pringle's handwriting?—

The Chief Justice.—What is the use of this letter Mr. Cloete?

Mr. Cloete.—My Lord, after the handwriting of Mr. Pringle shall have been identified, I wish to put this letter in.

The Chief Justice.—Why, but this letter of Mr. Pringle is no evidence at all.

Mr. Cloete.—I want to prove how and from whom the defendant received his information.

Mr. Justice Menzies.—I do not care what this letter is, or what you want to prove; it is no evidence.

(The witness retired.)

The Chief Justice.—Have you any other witness?—

Mr Cloete.—We have still Hendrik Kok, my Lord; but unfortunately I am now informed he has not yet arrived.†

The Chief Justice.—Well, we cannot help that. I think he has had time enough.

Mr. Cloete.—I humbly request that he may be called out.

The Chief Justice.—Have you got the *Subpœna*?

Mr. Cloete.—Yes, my Lord; here it is.

The Chief Justice.—Has the conduct money been paid?

Mr. Cloete—Yes, my Lord; here is the receipt. He received 100 Rds.

The Chief Justice.—One hundred Rixdollars? Then, officer, call him out.

The Messenger of the Court called out three times: "Hendrik Kok, come forward and give evidence in the case of Mackay *versus* Philip!"

Mr. Cloete.—I have no other witness, my Lord; this is the last.

Mr. Joubert.—It is not my intention, my Lords, to make any *Philippic* speech: I only briefly state to your Lordships, the points which we mean to prove. We will put in the original contract between Bruton and Kok; in which there is no mention made of any agreement either concerning the Rds. 30 for the brandy, or the payment of the same at the expiration of three years. We will, in the second instance, also exhibit through the proper officer, the original receipt, from which it will appear that the Rds. 10, as apprehension money, were paid to Kok in the presence of witnesses; and we will, finally, call a Mr. Jordaan, who will further speak as to the merits or demerits of Kok's general character. I shall therefore now call Mr. J. G. Brink.

Mr. J. G. Brink, called and sworn.

Mr. Joubert.—You are chief clerk in the Colonial Office?—I am.

Have you any monthly Prison Returns of Somerset with you?—Yes; but only of Somerset. Here they are. (The witness produces the book.)

Till what date have you got them?—I have got them till May, 1825.

Will you read them?—The book is headed "Return of Prisoners and Convicts confined in the Public Prison of the Drostdy of Somerset for May, 1825."

Is there a return of Kok?—Yes.

Will you let us hear how it runs?—The witness reads.—"No. 8.—Hendrik Kok, a Hottentot: master's name, J. Mountjoy. By whom sent: Landdrost of Somerset. Date of imprisonment, 29th of April. Crime: Theft. Sentence passed, and by whom. Released. Punishment inflicted: Blank. Date of liberation, 11th of May. (Signed) F. W. Weyers, Under-Sheriff."

Mr. Cloete.—Are these returns regularly sent to the Colonial Office?—Yes, they are sent monthly.

Was it directed by law that similar returns should be sent to government?—They were sent in compliance with a Government order to that effect.

Were similar returns also sent to the Court of Justice?—I do not know whether copies of these returns were sent to the late Court of Justice; but I am certain they were sent to the Fiscal.

---

* He was seventy-seven on the seventeenth of last year (See No. 19, of the *Zuid Afrikaan.*)

† See "*The Report Extraordinary,*" in Nos. 18 & 19 of the *Zuid Afrikaan.*

Mr. A. Lehman, called and sworn.

Mr. Joubert.—You are head clerk at the auditor's Office?—I am.

Have you brought Kok's receipt with you?—Yes, I have.

State what it is?—It is a receipt of Hendrik Kok, dated 25th of September, 1827, signed in the presence of Weyers and Schepers.

Does it say for what Kok received the money?—Yes; it says that Kok received Rds. 10. for having assisted in the apprehension of three prisoners, who had ran away.

Is this the original receipt?—It is a duplicate which was sent to the Auditor's Office, authenticated by the Local Authorities.

Mr. Cloete.—Is it a constant practice in your office to have a receipt always annexed to the account when it is to be audited?—Yes, sometimes it is; sometimes it is not: but it was particularly required in salary accounts.

Mr. Cloete (holding in his hands the book produced by witness)—There! I find a receipt of J. J. Zeyler, for £4, certified by the Board of Landdrost and Heemraden of Somerset, before it was sent to the Audit Office; whilst that of Kok was not certified before it was audited.

I beg your pardon.—Here is a general account of Landdrost and Heemraden of Somerset, terminating in December 1827, in which Kok's account stands certified by the Board. It is also a practice in some instances to pass similar final accounts, which are to be certified upon general account.

Here the examination closed.

CRIMINAL JUDGMENTS, Aug. 20.

Robert Young, for culpable homicide, 10 years' transportation.

Charles Peale, for aggravated house-breaking and theft. Transportation to Robben Island for five years, with hard labor.

Gerrit Willemse, for house-breaking and theft, 3 years imprisonment with hard labor.

Jan Theodore, for aggravated house-breaking and theft, 7 years' imprisonment with hard labor.

Abraham, for house-breaking and theft, five years' imprisonment with hard labor.

Hendrik Carolus, for house-breaking & theft, 2 years' imprisonment with labor.

Cornelis and *Frans*, for house-breaking and theft, 7 years' imprisonment at hard labor.

Frank, for aggravated theft, one year's imprisonment at hard labor, to commence at the expiration of a former sentence still unexpired.

Rosina, for theft 3 years' imprisonment, with hard labor.

Rachel, for theft 7 years' transportation.

Lea and *Leentje* for theft, or receiving stolen goods knowing them to be stolen, 2 years' imprisonment at hard labor.

Bacchus, for theft, 3 years' imprisonment at hard labor

Hermanus Goswind, for theft, one year's imprisonment with hard labor.

Robert Conway, for theft, 3 days on rice and water.

SOUTH AFRICAN COLLEGE.

We the Undersigned, as the representatives of the Students of the SOUTH AFRICAN COLLEGE, who *en Corps*, called on the Hon Sir JOHN WILDE, to return our thanks for his Honor's attention towards the College, and for the Medals distributed in his name, request you will have the kindness (as a great number of them have already left Town) to insert the following Letter in your Paper, for their information.

(Signed) M. O. Versfeld,
A. Roux,
D. Fraenkel,
S Fraenkel,
— Azerond,
— Scholtz.

To the Students of the South African College.

SIR JOHN WILDE extremely regrets that he should not have been at home on Saturday, the 14th instant, when the Students of the South African College would have afforded him by their call, the satisfaction of personally bespeaking his continued regard towards them; but Sir JOHN will hope to take advantage at an early opportunity, of the kind attention thus paid to him by a return visit on his part at the College.

Hopeville Lodge, 16th August, 1830.

The following is extracted from the *Age*, and inserted at the request of one of our Correspondents:—

EVANGELICAL HUMBUG.

We trust we have worked some progress towards opening the eyes of the people to the hypocritical cant of the pseudo-evangelicals; and rejoice to receive from various quarters proofs of the fact. Far be it from us to attach hypocrisy to all, we are well assured there exist many sensible well-meaning men among the saints of the day yet, with their zeal they manifestly show but little judgment. They are led away by the artifices of a few itinerant deceivers, and beguiled of their sober sense, under a mistaken idea of *doing God's work*. Such should remember, "that as dead flies putrify the ointment of the apothecary, so a little folly degrades a wise man."* "Religious dissipation (observes a nervous writer) is exceedingly fashionable with a certain set, chiefly women, who keep to themselves teachers, having itching ears, and turn themselves away from truth and soberness, and are turned unto nonsense, which, under a strong delusion, they mistake for true religion! Being led captive by fat-headed young men, who have distinguished themselves at college only by being plucked, and who disdaining the ordinary means of intelligence and usefulness in their profession, on getting into orders, pursue a short cut to glory, by professing peculiar gifts in provinces of preaching"

The base condescension of many of these fat headed above-mentioned is truly disgusting we know of one who, when he visits any poor creatures, objects of his spiritual oppression, will partake with them of the scraps they may at the time have before them, under the plea of *brotherly love and a social union* of souls—at the same time contrasting his unassuming (as it were) humility with the haughty conduct of their legitimate pastor. This is the moment too they insinuate that the gospel is preached by them alone—this is the moment that they resource salvation to the poor exclusively—and these are the moments in which they engender the seeds of discord among neighbours, divisions in families, alienations in natural affection, and harsh judgments respecting others!

We were lately present at a discourse delivered by one of the canting crew, the last sentence of which we took a memorandum: it was concluding nearly these words—"I rejoice to see my congregation so composed of the poor and lowly, to them in truth I can hold forth the comforts of salvation, to such I can promise the eternal blessings of paradise, there to exist in everlasting love; but to the rich I must speak otherwise, and scripture warrants me in the remark, for it says, 'it is easier for a camel to go through the eye of a needle than for a rich man to enter the kingdom of heaven.'" We will not vouch for the exact words, but will answer for the purport. Hear this ye rich, and howl, or save your wretched souls by contributing to the Missionary Society.

We blush as we write, but are compelled to speak out—indeed money is the only object—*auritus post nummos!* One of these *soi-disant* saints called on a lady of our acquaintance, and in his lawing sycophantic manner, observed, he was *come to hey*. Yes, replied the lady, your annual visit appears for that purpose, but I never have the honour of receiving you in any other character. Will our readers be much surprised if the lady withheld her subscription? We have in our eye two Rev. Gentlemen, certainly more remarkable for their money than their judgment, who, though ashamed to attend a Missionary Society held in their neighbourhood, clandestinely transmitted their subscriptions—*Proh pudor!!* We will stick close to them till we draw forth the exclamation of Demetrius—"Verily our craft is in danger."

We well remember some one or two years ago that these false teachers used as their shibboleth "the Church Missionary Society"—thus inveigling very many to their purposes; but having grown bolder and more confident lately, their coadjutor companions, the dissenters, have divested them of their signal, and now send forth their printed placards as thus—"A Missionary Society Meeting will be held at so and so, and on such and such a day." Manifesting the cloven foot too plainly to be mistaken by any sensible examiner.

We know a busy-body, mischief-making, smiling widow, who expressed her surprise that any should withhold their support to so exemplary an institution, because, for sooth, some Bishops patronized it. We are fully aware, with this silly woman, that Bishops do patronize it—but what are *some* Bishops now-a-days but mere tools of place There is Bishop B., and the Bishop S., and Bishop R., and Chancellor D., and the Dean of S., and the Arch-Deacon of S., and Canon H., and Prebendary S. But what is all this to the purpose? Is a man, because he is created a Bishop, God knows by what means, to be infallible? and these other subordinate equally so? *We* deprecate the principle: *we* detestate apostacy in any shape, but in religion most vehemently How many Bishops are there who do not patronize the Missionary Society. Look round likewise to the true, sensible, and orthodox clergy, and observe what they do patronize, and the enquirer will be satisfied with the result.

We lately had occasion to refer to the designing and artful manner by which subscriptions were obtained. This miscreant crew, denominated by the lowers *second-hand* parsons (query *underhand*) are now getting so astute that they enlist the females as collectors. All know to what arts women, particularly those of the *blue cast*, will condescend, therefore our anecdotes may not appear strange. A Mrs. R., of the parish of H., seduced into her house two schoolboys, sons of a gentleman, her immediate neighbour, with whose principles quite dissonant canting creed—after a little maœuvring, she solicited from them a subscription to the object of her solicitude, the Missionary Society. "No," said one, "I hate humbug;" and the other replied, looking archly at the dame, "I can't afford to sport my pocket money upon a loosing horse." A lady, a Miss W., called on a young female acquaintance, and, after a savory dish of similar tact, asked her to subscribe: but failing in her object, impertinently observed, she should send the Rev. Mr. E. to talk with her. "Then," replied her friend, "I shall not be at home, for I would not risk my character by being *even seen* in his company."

These collectors, generally speaking, are reckless as to the mischief they may create in families, provided they get the money. A Rev Gentleman called on a tradesman's wife of his own parish—begging as usual: she declined, saying her husband had forbidden it. "Oh," said he, "give me your five shillings, and *say nothing to your husband of the matter!*" Indeed they care not from whom they get money. A Rev. J. W——ly absolutely takes a penny a week from a poor old woman, S—— F——, 75 years old, who has literally but the parish allowance of two shilling and sixpence a week!! and of this cruel outrageous exaction thousands of examples might be given. Indeed we have been informed, from the veriest authority, that in one instance a Rev. Divine absolutely disposed of the sacramental money to remunerate a *pauper*, for the penny she had (reluctantly) advanced!!! Under a strong delusion, God knows what some people won't do. Men of sound understanding can only say of such,

"O quam honesta voluntate miseri errant."

When people are once persuaded *it is the will of God* to have those things which they fancy, opinions are *then* thorns in their sides, not suffering them to rest until their speculations are put in practice. It is not to be conceived unto what extremities these errors will reach. The best and safest way therefore (if we may venture to offer advice) is, carefully to examine the cause, *point by point*; to lay aside that gall of bitterness in which some over-abound and to search the truth in meekness. Let us think that we are but men, and that it is not *impossible* we may err. We should not consider the vehemence of our *prepossessions*, but our *reasons*; and whenever we find the truth, *honestly* acknowledge it, and that will be *a victory indeed*.

TO-MORROW Morning, Aug. 28, will be sold at Mr. BLORE's sale, the Household Furniture, &c. belonging to the Estate of Mrs G. H. de Waal, deceased. And, (instead of To-morrow, Afternoon, as formerly advertised,) on Friday the 31st instant, will be offered, the House, in Blok No. 29, Long street, being part of No 3 & 4, also belonging to the above Estate; the same will be sold on favorable terms. J. EKSTEEN, Executor

BUTTER, *Without Reserve*—In consequence of the unfavorable state of the Weather on *Saturday* last, the Butter advertised for sale on that day, will be sold TO-MORROW Morning, the 28th inst. by Mr. JOHN BLORE.

SALE of SLAVES—TO-MORROW Morning, the 28th instant, at 12 o'Clock precisely, will be sold at Mr. BLORE's sale, to the highest bidder, two Female slaves, *Sieyne*, aged 38 years, and *Eliza*, 13, both of this Colony; who are recommended to the public notice, as useful and well-behaved servants.

SLAVE FOR SALE.

TO-MORROW Morning at 12 o'Clock, without Reserve, will be sold, at Mr. J. BLORE's sale, in Burg-street, a male slave named *Isaac*, aged about 25 years, of this Colony, a labourer.

Sale of Mauritius Sugar, without Reserve.

AT Messrs. JONES and COOKE's Sale, TO-MORROW Morning, Saturday, the 28th instant, will be sold, for account of whom it may concern, a quantity of Mauritius Sugar, as under enumerated, landed from the brig *Patience*, more or less damaged.
W. 26 bags, V. 12 bags, D. 42 bags.

BEST Colored Playing Cards.—Will be sold TO-MORROW Morning, at Messrs *Jones & Cooke's* sale, 30 dozen of the best colored Playing Cards.

ON MONDAY next, the 30th of August, instant,
1,000 Bags of Sugar, Coffee and Rice, with sundry other articles, will be put up to Public Auction at the Stores of HAMILTON ROSS & Co.
For Private Sale, Hodgson's Pale Ale, Stuck-vat Staves, Pipe-packs and Hoops; also a few cases of superior Champagne.

FOR Sale, at Messrs. VAN HALL, SAPPE, and MUNTINGH's, Yellow-wood Beams of various dimensions, to 24 inches by 30 feet long; Stinkwood to 36 feet long, and of the same diameter, Yellow and Stinkwood Planks, Wagonwood of all the best qualities.

To Wine Growers and others.

FOR Sale, a quantity of good Fustage, of different dimensions, as round, oval, large and small Stukvats, Leaguers, one-and-a half Leaguers, all with Ports, as Riders on the Stukvats. Inquire of the Owner.
J. F. BECK, 95, Long-street.

To Shippers of Wines.

AT the Cooperage of JAN LEZAR, may be had, 200 very good whole, and 200 Half-pipes, well seasoned and ready for immediate Shipment. The prices are moderate, and the Credit will be favorable to the Purchaser.

FOR SALE, or BARTER for CORN, the thorough bred and beautiful Stallion, in excellent condition, SIR BENJAMIN. He was bred by Martinus Melk, Esq. at the Berg River, Cape of Good Hope, and foaled in October, 1823. He was got by *Diabolus*; his dam by the English blood horse *Ploughboy*; *Ploughboy* was imported by Lord Charles Somerset, in 1815, and got by *Governor*, son of *Trumpeter*, out of a Delphina mare, &c. His grand-dam, by the English bore *Mambrino*; his great grand-dam by *Hercules*; his great great grand-dam, called the *Crop Mare*, by *Snap*, &c.

N. B *Mambrino*, *Hercules*, and the *Crop Mare*, all thorough-bred, were imported by Capt. Russel, of the ship *Elizabeth*, in 1793, for the late Mr. J. F. Kirsten, sen. of Wynberg.

Diabolus, the sire of this horse, was imported by Hamilton Ross, Esq. in 1818, and was got by Williamson's ditto, out of *Magnolia* the younger, by *Pegasus*.

Diabolus won 18 plates out of 23, in England, and was considered the best horse of his time.

Sir Benjamin only once started over the Cape Town Course, in 1826, when he won Lord Charles Somerset's Gold Cup easy, beating Mr Rogerson's *Moscow*; and was considered the fastest horse ever bred in the Cape of Good Hope.

Sir Benjamin is now the property of William Moore, of Wynberg, where he may be seen.

SALES OF CATTLE.

ON MONDAY the 6th of September next, will be sold at the Place of Mr. Jacobus Steyn, called *Saxenburg*, 800 Sheep and some slaughter Oxen and Cows, all in good condition. At the same time will be sold, on Commission, a capital Mosambique male slave, capable of all kinds of Farming work, and is very clever at Hay-cutting; he is not offered for sale on account of any vice, but merely to satisfy a Surety Bond.
Vendue Office, Stellenbosch, Aug, 24. P. A. MYBURGH, Gz. Administrator of Vendues.

SALE OF SHEEP.

ON FRIDAY the 3d of September next, will be sold by Mr. Isack Jacob de Villiers, at the Place of Mr. P. H. Faure, near Stellenbosch, 500 very fine Sheep.
Vendue Office, Stellenbosch, Aug. 24. P. A. MYBURGH, Gz. Administrator of Vendues.

ON WEDNESDAY the 8th of September next, will be sold, at the Place of Mr P. Wessels, called *Joostenberg*, on account of Mr Carolus Enslin, 100 draught Oxen, per Team, and some slaughter Oxen and Cows, in good condition.

N. B. A sale of 1,000 very fine Sheep will also be held on a future day, of which due notice shall be given.
Vendue Office, Paarl, Aug 23.

SALE OF CATTLE.

ON MONDAY the 6th of September next, will be sold, in the square, in front of Mr. Hiebner's House, at the Paarl, about 600 very fine Sheep and some fat slaughter and draught Oxen, brought from the Interior by G. van Schalkwyk.
Paarl, Aug. 25.

Sale of very fine Cattle.

ON SATURDAY the 4th of September, the Undersigned will sell by public Auction, at the Place of Mr. Jan Bierman, at *Zwartland*, 140 very fat Oxen, 400 ditto Sheep, and 2,000lbs. of Tallow and Soap; 5 Months' credit will be given. J. C. WEEGIEN.

Butter, &c. for Sale.

JUST Received, and for Sale at the Stores of the Undersigned, a small quantity of excellent Butter, in 50lbs. packages, being suitable for Retailers and private Families. Also on hand, best Patna and common Rice, Brazil and Mauritius Sugars, Brazil Coffee, &c. &c., which are being disposed of at low prices.
J. F. COMFIELD, Castle street.

THE Undersigned intends to visit the several District Courts at the approaching Circuit, where he will act as Agent for such Persons as may be pleased to confide their case to his care, and they may rest assured of every exertion on his part to obtain their object; at the same time he takes leave to inform such Persons as may employ him, that it is absolutely necessary for their own interest that he be made perfectly acquainted with their case in writing, (if in English, the better, to save expense of translation), as he will, if possible, precede the going Judge of Assize, he will be at all times ready to receive his instructions previous to the opening of the several Courts, and those who confide in him may rest assured of the strictest secrecy.

To Merchants, Traders, and others, who have Debts due to them in the several Districts, he offers his best services in collecting, and if necessary, suing for them.

All communications to be post-paid. J. INGRAM.

THE Executors in the Estate of the late Free black *Azor*, request that all claims against the said Estate, may be sent in, to Mr. Attorney J. P. de Wet, at his Office, in St George's st. No. 32, within six weeks from this date, and also that those who may be indebted to the late Azor, do discharge their Accounts within that period.
Isaac van de Kaap,
Cape Town, Aug. 27. *Daniel van de Kaap,* Executors.

POST-OFFICE CONTRACTS FOR THE CONVEYANCE OF THE INLAND MAILS.

General Post-Office, Cape Town, Aug 16, 1830.

NOTICE is hereby given that sealed Tenders, addressed to the Auditor General, and marked as such, will be received until the 6th of September next, for contracting for the transmission of the following Weekly Inland Mails, at the rate of travelling in hours affixed to each Post Town or Station, and back again in the same time. The Contract to be entered into for three years; to commence the 1st of January, 1831, and to end the 31st of December, 1833.

From Cape Town to Swellendam .... in 28 Hours.
—— Swellendam to George ..... in 26 do.
—— George to Uitenhage ..... in 42 do.
—— Uitenhage to Graham's Town .. in 14 do.
—— Cape Town to Stellenbosch, ... in 5 do.

The latter Post includes the Mails for Stellenbosch, Paarl, Tulbagh, Worcester, and Clanwilliam, which will be forwarded from that Town to their respective destinations.

BRANCH POSTS.—EASTERN DIVISION.

To carry whatever Mails may be sent by them.

From Swellendam to Port Beaufort,.. in 6 Hours.
—— George to Plettenberg's Bay, .. in 16 do.
—— George to Mossel Bay, ...

(This Mail to be taken from, and left at, the most convenient Post Station between that place and George.)

From Mr. M. Zondag's, Lange Kloof, to Beaufort, by the following route, in 28 Hours.
Viz:—
—— Mr. M. Zondag's, *via* Riet Valley, to Mr. C. Grobb Jan's, the Bath, Oliphant's River; from the Bath, crossing the Zwarte Bergh's Mountain, *via* Tover Water and Zoetendal's Post, to Mr H. Styn's. Kouka.
—— The Kouka, *via* Dwaal and Schuur Fontein, to Beaufort.

Should any Persons be inclined to contract for a part of this Route, Tenders will be received for that purpose in the following divisions:—

From Beaufort to the Kouka, and back again, ... in 13 Hours.
—— Mr. Zondag's, Lange Kloof, to the Kouka, and back again, .. in 15 do.

But if the Contractor or Contractors for this Post can discover a shorter or more eligible Road from the Lange Kloof to the Kouka, and from thence to Beaufort, it will be optional for the Post to travel that way.

From Beaufort to Graaff-Reinet, ... in 24 Hours.
—— Uitenhage to Graaff Reinet, .. in 30 do.
—— Uitenhage to Port Elizabeth, twice each way every Week, .. in 3 do.
—— Graham's Town to Somerset, .. in 14 do.
—— Graham's Town to Port Frances, *via* Bathurst, ... in 6 do.
—— Somerset to Cradock, ... in 12 do.
—— Cape Town to Simon's Town, *via* Wynberg, ... in 3 do.

Viz:—From the 1st of January to the 31st of May, two Posts every Week from Cape Town to Simon's Town; from the 1st of June to the 31st August, three Posts each way every Week; and from the 1st of September to the 31st December, two Posts each way every Week.

BRANCH POSTS.—NORTHERN DIVISION.

To carry whatever Mails may be sent by them, viz:

From Stellenbosch to Tulbagh, *via* the Paarl, ... in 10 Hours.
—— Tulbagh to Clanwilliam, ... in 18 do.
or from Tulbagh to Piekenier's Kloof *in Nine Hours*, and from Clanwilliam to Piekenier's Kloof, in the same time.
—— Tulbagh to Worcester, ... in 7½ do.

It is to be understood, that the above distances are not to be sub-divided by any separate offers between each Post Town or Station, as herein particularised.

The Mails usually despatched from this Office towards Graham's Town, include Caledon, Swellendam, George, Plettenberg's Bay, Beaufort, Graaff-Reinet, Uitenhage, Port Elizabeth, Somerset, Cradock, Bathurst, and Port Frances, will require two Horses, one for the Rider, and the other for the carriage of the Mails, and sometimes a second Horse will be necessary for the carriage of the Mails, as far as Stellenbosch; but those on the remainder of the Post Route now offered for Contract, are Branch Posts only, and for their conveyance one Horse for the Rider and Mail will generally be sufficient; but should any excess in the Branch Mails require at any time an additional Horse, an equitable allowance for extra Horse-hire will be given, on a certificate being produced from the Post-Master of the place that an extra Horse was necessary for the transmission of the Mails.

Each Contractor to be paid every two Months; that is to say, the months of January and February will be payable the 29th March, and after that period every two succeeding Months, until the end of the Contract.

The Tenders are to specify the lowest Rates annually in Sterling Money, at which the Weekly Mails are to be conveyed for the term of three Years from the 1st of January next, on such Days as may be fixed upon by Government, and the respective Posts to travel both day and night when requisite.

Similar Tenders will be at the same time received for carrying extra Posts or Express Posts on the Route now offered for Contract, and each Tender for Expresses or extra Posts must distinctly mention the sum from place to place

Each Contractor to state in his Tender the Names of two sufficient Securities for the due fulfilment of the Contract. Security to the amount of annual Contract will be required; and any Contractor neglecting to enter into a Notarial Bond according to a form that will be sent from this Office on or before the 4th of December next, the Contract will be considered null and void, and fresh Tenders will be advertised for the transmission of the Mail on that part of the Post Route that was previously tendered for by the Person neglecting to comply with this Regulation.

Any Tender that is not at the Audit Office on or before the 6th of November next, will not be attended to; and it is particularly desirable that each Tender should separately state the amount from Post Town to Post Town, or Station, exactly as it is laid down in the Advertisement, and not on any account to include two or more Towns or Stations together.

Contracts will not be made with either Minors or insolvent Persons not rehabilitated: consequently, Persons in the above circumstances are requested not to send Tenders.

Further Particulars of the Contracts may be known, on application at this Office, and at the Post Offices in the several Country Districts.

R. CROZIER, Postmaster-General.

THE Undersigned has received per *Juno*, a select assortment of Goods, consisting in superfine black Cloth; black, blue, and drab Kersemere, Satinets, Farmers' broad brim plated Hats, drab ditto; Patches, striped Cottons, grey and white Long-Cloths, Gingham, Gauze, Silk, fancy and other Handkerchiefs; Dresses, Braces, assorted Toilinetts, fancy Buttons, Kersemere, Imitation and Silk Shawls; Ladies' colored Kid Gloves, Sarsnets, Lace Caps, Ribbons, fancy and brown Linen, and Union Drills, Nankinets; Stormount Hams, Pigs' Tongues, in kegs, Preserved Salmon, a few casks prime Bacon Middles, in Pickle.

The Undersigned is also in daily expectation of fine white, brown, and fancy Drills, Pumjums, Baftas, and Salempores; Ironmongery of every description, per Ship *Venus*.

C. H. MCOMB, No. 32, Long-street.

WANTS a Situation, as Cook, House-Servant, or Footman, a young Man who speaks Dutch, and has some knowledge of the English Language. Inquire of the Publisher of this Paper.

TO LET.—A Healthy Wet Nurse, with a Child Apply to the Publisher of this Paper.

SOUTH AFRICAN THEATRE.

Under the Patronage of His Excellency the Governor and Lady FRANCES COLE.

ON SATURDAY EVENING, Sept. 4, 1830, THE BRITISH AMATEUR COMPANY "All the World's a Stage," will perform (by particular desire) the admired domestic Tragedy entitled

GEORGE BARNWELL;
OR,
THE LONDON APPRENTICE.

After which, the Bombastic Burletta in One Act called

DOCTOR BOLUS.

Doors to be opened at 6 o'Clock and the Performance to commence at half-past 6 precisely.

BOXES, Rds. 4; PIT, Rds. 3; GALLERY, Rds. 2.

Tickets and places to be had at the Office of this Paper. No. 1, Shortmarket-street, where a Plan of the Boxes may be seen.

SOUTH AFRICAN COLLEGE.

THE Students who aspire to a Prize for Composition, are hereby informed, that their Exercises for the Prizes for Composition in the Latin, English, and Dutch Languages, are to be sent in to the Chairman of the Senate, J. H. NEETHLING, Esq; at his Residence, No. 5 St. George-street, on or before Saturday, the 11th September next, and that their attendance at the College will be required at the Meeting of the Senate, to be held on Monday, the 13th following, for receiving and examining those Exercises.

Those of the Students who aspire to the Gold Medal offered by the South African Literary Society to the Student at the South African College, who shall produce the best Essay in English, "On the Advantages to be derived from Application to Study," will be pleased to send their Essay, on or before the first Wednesday in October next, to the Society Rooms, in the House of Mr. L. BEIL, No. 41, Loop-street, addressed "to the Committee of the Literary Society."

THE Undersigned, in consequence of his advanced age, wishing to concentrate his affairs, requests that all Claims against him may be sent in to the Office of Mr. Attorney de Wet, within six weeks subsequent to this date; and all persons standing indebted to him, are likewise desired to discharge their Debts within the same period. W. DILLMAN.
Koerom-street, Cape Town, Aug. 27.

ALL Persons having any Claims against the Estate of the late Mrs. Catharina Hurter, Widow of Mr S. V. van Reenen, are hereby called upon to send them in, within the term of six weeks from this date, to the Undersigned, J. G. STEGMANN, J. C. GIE, Ms. } Executors.

WANTED to Hire, a House calculated for Trade, situated in the neighbourhood of Market-square. Inquire of the publisher of this paper.

DIED, on the 21st of August, 1830, my beloved Wife Johanna Frederica Rorich, born Kraft, aged 29 years, 3 months, and 26 days, leaving me with 3 children to deplore her loss. J. A. C. RORICH.
Wynberg, Aug. 21.

SHIPPING INTELLIGENCE.

A MAIL for England, by the *Magnet*, will be closed to-morrow, at 3 o'clock.

Mails are open for India, by the *Lady East* and *Bengal Merchant*, and for St. Helena, by the *Olive Branch*.

ARRIVALS IN TABLE BAY.

Aug. 23.—Flamingo, schooner, G. Scorey, Algoa Bay Aug 13, this port. Cargo colonial produce.—Passengers, Capt. Bird, and Mr. Caffyn.

—— 22.—Lady East, bark, G. Denny, Weymouth June 2, this port, Madras, and Calcutta. Cargo sundries.—Passengers, Lieut.-Col. and Mrs England, and 3 children; Capts. Halifax and England; Lieut. Boys & Sutton; Quarter-Master and Mrs. Berry, and 4 Children; Ensign Knowles, Surgeon Graham, 11 serjeants, 4 drummers, 143 rank and file, 19 women, and 16 children, of the 75th Regt.; Mrs. Denny, Messrs. Bell and St George; Ensign Moore, 82d Regt, and 3 servants.—Brings a mail

—— 23.—Bengal Merchant, ship, G. R. Fox, Portsmouth June 4, this port, Madras, and Calcutta. Cargo sundries.—Passengers, Capt. Keates; Ensigns Moultrie, Holliday, and Ryle; Assistant Surgeon Tighe; 7 serjeants, 2 drummers, 113 rank and file, 7 women, and 11 children, of H. M 75th Regt.; Mrs. Jeffrey, 2 children, and servant; Messrs. A. and C. Colley, and servant; Lieut. Myhie, 16th Regt.—Brings a mail.

On the 26th July, near the Cape de Verds, *Lady Rigby*,—all well.—The *Madras* was at Madeira, but did not expect to touch at the Cape.

25. Kerowill, brig, M. Falkner, Downs May 28, this port. Cargo, sundries. Passengers, Lieuts. Vernon and Maxwell, of the 98th Regt. and 1 private; Messrs. Kilgour and Swartz. Brings a small mail. Spoke the ship *Orontes*, from London to Calcutta.

SAILED OUT OF TABLE BAY.

Aug. 19.—Protector, G. Waugh, to Madras and Calcutta.

VESSELS IN TABLE BAY.

Ships—Mersey, Susan, and Bengal Merchant.
Barks—Thorne, Leda, and Lady East
Brigs—Patience, Magnet, Georges, Usk, Cornwallis, Olive Branch, and Juno.
Schooners—Minerva, and Flamingo

ARRIVAL IN SIMON'S BAY.

23. Henrietta Klassina, (Dutchship) L. F. Heyde, from Batavia July 6, to Amsterdam. Cargo coffee. Passengers, Mr. & Mrs. Van Son, and 6 children; Mrs de Orie Pecke, and 3 children; Mrs. Inglis, and 1 child; and Capt. Rogers; put in for refreshments. Mr. Muntingh, agent.

23. Clorinda, bark, G. Carew, Algoa Bay August 6, to Table Bay, with troops; Captain and Mrs. Frend, and 8 children, Lieuts. M'Donald and Palmer; Doctor and Mrs. Morgan and child; Ensign Robinson; 173 rank and file, 24 women, 57 children, and 3 servants 55th Regt

VESSELS IN SIMON'S BAY.

H. M. Ship Espoir; and Bark Clorinda.

MARRIAGE.

In the English Church, Cape Town, Aug. 23, by the Rev. G. Hough, M. A., Mr. Alexander Bayart, to Mrs. Sarah Ann M'Kellar, widow.

CHRISTENING.

In the English Church, Cape Town, Aug. 22, by the Rev. G. Hough, M. A., a daughter of Mr. Thos. Smith, baptised Mary Ann.

DEATHS.

Aug. 22.—A daughter of Lalan, native of Madagascar, named Catherine, aged 10 weeks.

—— 23.—An infant daughter of Mr. G. Herbert, aged 1 month.

CAPE TOWN:
Edited by C. E. BONIFACE, No. 4, Buitengracht-st.—Printed by the Proprietor P. VAN BRENDA, Jz. No. 1, and Published by C. N. NEETHLING, No. 3, Shortmarket-street.

BYVOEGSEL tot "De ZUID-AFRIKAAN," No. 21.

VRYDAG DEN 27 AUGUSTUS 1830.

De Hoofd-Justicier.—Gy zegt dat gy u zulks niet kunt herinneren?

Ik herinner my dat ik zulk een order nimmer heb gegeven.

Draagt gy eenige kennis van dingen die Kok aangaan?

Hoegenaamd geene;—alles wat ik er van weet is enkel van hooren zeggen.

De Hr. Cloete.—Van wien hebt gy dan zoo iets.....?

De Hoofd-Justicier.—O neen, Mynheer Cloete! het Hof kan niet het minste regard slaan op hetgeen de getuige van een derde persoon mogt hebben vernomen. Dit gerucht kon zoo wel waar als onwaar zyn.

Contra Vragen.

De Procureur-Generaal.—Zeg my toch, bid ik u, Mynheer Hart, was er in de nabyheid der Gouvernements Plaats, wanneer gy Superintendent waart, eenige volkryke stad, eene stad, by voorbeeld, van 10 à 12 duizend inwoners, of meer, misschien?

(*De getuige hier, in stede van deze vraag op eene vaststellende wyze te beantwoorden, nam zynen bril af, schudde met zyn hoofd, en zeide glimlagchende:*) het best zoude wezen, dunkt my, om zelve daar naar toe te reizen, om te zien.

De Hoofd-Justicier.—Neen, neen, Mynheer Hart, dat is een zeer verkeerd antwoord van u; gy verstaat zeker de meening van den Procureur-Generaal niet. Hy heeft volkomen gelyk om u zulk eene vraag te doen; ik begryp zyn oogmerk zeer wel. Hy is geenszins van voornemen om den gek met u te scheren; en gy, voor u zelven, kunt geene gegronde reden hebben om niet ordentlyk te antwoorden op alle de vragen die hy of het Hof zelve mogte goedvinden aan u te doen, hoe wonderlyk ook zulke vragen u mogen toeschynen.

Ik vraag u wel om excus, My Lord, ik...!

De Procureur-Generaal.—Daar is, Mynheer Hart, in hetgeen ik u vraag, niets dat in het minste beleedigend voor u is, of dat u moeyelyk kan maken, dus kan er ook geene reden bestaan waarom gy my een onheusch antwoord zoudt geven.

Ik begryp nu volkomen, Mynheer, dat ik ongelyk heb. Het zou my zelfs ten hoogsten spyten wanneer myn antwoord u beleedigd had. Daar was in de nabyheid van de Gouvernements Plaats zulk eene stad niet als gy beschryft; maar de plaats zelve had wel eeniger mate het voorkomen van een dorp, uit hoofde dat het volk aldaar een aantal hutten en kleine huizen van rondom had opgerigt.

Wel nu, was er ook een winkel in een van deze kleine huizen rondom de plaats?

Neen.

Was er geen pakhuis of vertrek alwaar men goederen verkocht?

Daar was een pakhuis, en het was myn eigen.

Zoo! en wat behield dat pakhuis?

Verscheidene soorten van goederen die voor het volk op de plaats benoodigd waren.

Van waar kreegt gy deze goederen dan?

Ik was door het Gouvernement geautoriseerd om my in geschrifte by den Hr. J. R. G. Klerk, den Agent, wegens diverse benoodigdheden te vervoegen, welke hy derwaarts zenden moest, volgens eene lyst die hy daartoe van my kreeg; en deze artikels moest ik weder aan de Hottentotten voor inkoops pryzen, doch includeerende echter de transport en andere extra kosten, als een aandeel van hun salaris over laten.

Werden u de goederen anders niet dan volgens uwe Lysten toegezonden?

Alleenlyk volgens myne opgaaflysten.

Hebt gy niet zelve somtyds eenige goederen van uw eigen by de andere gebragt?

Ja; wanneer ik naar Grahamstad ryden moest, gebeurde het wel dat ik eenige Artikels op rekening van het Gouvernement inkocht, welke ik naderhand aan de Hottentotten insgelyks als een aandeel van hun salaris gaf.

Hebt gy nooit eenige dezer Artikels voor uwe eigene rekening gekocht?

Ja; somtyds heb ik ook wel voor myne eigene rekening zulke dingen gekocht.

Hebt gy aan de Hottentotten op de plaats eenige dier goederen ver kocht welke in het Pakhuis waren?

Neen; Ik heb nooit eenige Artikels uit het Pakhuis aan de Hottentotten verkocht.

Hebt gy dan eenige dezer Artikels uit het Pakhuis aan uwe eigene Hottentotten gegeven?

Ja; dat heb ik gedaan.

Wel dan, gy zult ons toch niet willen doen gelooven dat gy hen deze Artikels voor niet weg gaaft. Gy moet deze goederen verkocht of verruild hebben. Toe, zeg maar, hoe hebt gy dat gedaan?

Als ik iets uit het Pakhuis aan de Hottentotten gaf, dan bragt ik het op hunne rekening; en als de tyd daar was dat zy hun geld ontvingen, zoo werd het van hun loon gedecorteerd.

Dierhalven betaalden zy van hunne huurpenningen wat zy uit het Pakuis ontvingen?

Juist zoo?

Wel, noemt gy dat niet verkoopen? En nu, Mynheer Hart, hebt gy niet op eene gelyke wyze iets aaan de Hottentotten op de Plaats op uwe eigene rekening verkocht.

Het is my onmogelyk zulke dingen in myn geheugen zoo lang te houden.

Nu dan, Myheer Hart, zoudt gy durven zweren dat zoo lang als gy de Gouvernments Plaats bestuurd hebt, gy aan geene der personen aldaar onder u geëmployeerd nimmer eenige Artikels door uzelven ingekocht uit gezegd Pakhuis voor uwe eigene rekening verkocht hebt?

Ik wil niet zweren dat ik het niet gedaan heb.

Daar gy niet zweren wilt dat gy het niet gedaan hebt; nu vraag ik u op uw geweten af: kunt gy zweren dat het u geheel-en-al ontgaan is?

Ik kan myne hersenen niet plagen met——

De Hoofd Justicier.—Ach ja, maar, om myntentwille plaag toch, bid ik u, een weinig uwe hersenen op dit oogenblik! Doe uw best om u zulks te herinneren.

Ik kan niet zweren dat ik het gedaan heb; en kan ook niet zweren dat ik het niet gedaan heb.

De Procureur Generaal.—Wilt gy nu positief beweeren dat gy niet verscheidene malen de Hottentotten voorzien hebt, by voorbeeld, met tabak uit uw eigen Pakhuis?

Positief kan ik zoo iets niet beweeren. Ik heb tot nog toe de gewoonte om aan myn eigen volk alle Zaturdagen te geven....

O neen! Dat is niet wat ik u vraag. Ik wensch alleenlyk te weten of gy u kunt herinneren ooit aan deze Hottentotten, alwaar het slechts tabak, op uwe eigene rekening te hebben verkocht?

Ik weet niet dat ik ooit aan de Hottentotten die onder my waren tabak heb verkocht; doch ik ben gewoon alle Zaturdagen aan myn eigen volk tabak te geven die wy op onze Plaats winnen. En aan Europeanen gaf ik Brazilie tabak.

Kunt gy zweren dat gy hen nooit drank verkocht hebt?

Dat kan ik gerust zweren.

Op rekening van het Gouvernement ook niet?

Ook niet op rekening van het Gouvernement. Nooit.

Kregen zy dan geen drank rantsoen?

Ja, zy hadden een rantsoen van het Gouvernement.

Wie gaf hen dien drank?

Ik gaf het hen, naar myn goeddunken.

Waart gy geauthoriseerd om zoo te handelen?

Ja, dat was ik.

Hoe groot was het rantsoen dan wel?

Een glas per dag; en meer ingeval van harden arbeid, enz.

Nu dan, op uwen eed; hebt gy hen geen andere dingen verkocht?

Ik zweer dat ik geene koopwaren aan de Hottentotten ooit verkocht heb. Maar ik zou niet kunnen zweren dat zy niet somwylen eenige verkoopbare goederen als een gedeelte van hun dienstloon van my ontvangen hebben.

Wel, wat verstaat gy nu door *een gedeelte van hun dienstloon*?

Ik meen dat aan hen niets verkocht is geworden, maar dat ik hen uit het Pakhuis van alle zulke dingen voorzag die zy noodig hadden, en die zy dan by wyze van voorschotten ontvingen welke van hun loon afgetrokken werden.

Is het om dat gy uwe boeken nu niet by u hebt dat gy niet met zekerheid aan het Hof zeggen kan of het geen waarmede gy hen voorzaagt, uit uw eigen, dan wel uit 's Gouvernements Pakhuis kwam?

Ja; want als het gebeurde dat zy iets uit myn eigen Pakhuis ontvingen, dan boekte ik zoo iets in op rekening van de Hottentotten.

De Hr. Regter Menzies.—Voor welke pryzen liet gy de Hottentotten zulke Artikels over?

Zoo veel doenlyk was, voor denzelfden prys dien ik zelve had gegeven.

De Procureur Generaal.—Hoe vele Hottentotten waren er ten tyde dat het establissement afgeschaft werd?

Ik zou niet kunnen zeggen hoe veel dat er toen waren.

Wat vingt gy met al dit volk aan, toen het Establissement afgedankt werd?

Diegene welke het minste nuttig waren, bedankte ik de allereerste.

Hadt gy in dien tyd eenige Hottentotten in uwen eigen dienst?

Ja; vyf of zes, had ik.

Vyf of zes, maar?

(*De Getuige, hier, zette alweder zynen bril op, haalde een potlood en een brokje papier uit zynen zak, en na eenige minuten gerekend te hebben, zeide, met eenen schynbaren ernst:*) Het getal weet ik niet zeker; maar het moet toch omtrent zes of zeven zyn geweest, zoo ver als ik my herinneren kan.

Hebt gy dan, in April 1825, ten tyde dat uwe Superintendentie ophield, eenige der Hottentotten die van de Gouvernements Plaats af zouden gaan, in uwen eigen dienst gehouden?

Ja; ik nam toen in mynen dienst omtrent zes of zeven Hottentotten met hunne gezinnen.

Waart gy in dien tyd zeer verlegen om volk?

Ja; in Mei of Juny 1825, was ik ten uiterste verlegen om Arbeiders; zoo zeer, waarlyk, dat ik hen voor den hoogsten prys zou hebben willen hunren.

Als gy zegt dat gy om volk zeer verlegen waart, moet ik daaruit maken dat gy in uwe dienst meer dan deze zes of zeven Hottentotten zoudt hebben genomen, indien gy ze hadt kunnen krygen?

Ja; had ik meer Hottentotten kunnen krygen, zoude ik ze zeker genomen hebben.

Voor hoe veel zoudt gy toen wel gewenscht hebben dat zy in uwen dienst waren gebleven?

Wel, voor den zelfden prys.

Wat soort van werk moesten zy onder u verrigten?

was noch hard noch onaangenaam, en zy waren daaraan gewoon.

Gy zult, misschien, wel in staat zyn om my te zeggen, voor hoeveel gy diegenen die in uwen dienst gebleven zyn, hadt gekontrakteerd?

Ja; daar was een Hottentot genaamd G. Sampson, die wanneer hy door het Gouvernement betaald werd, eerst 48 Rds. en naderhand 60 Rds. per jaar ontving, maar aan wien ik, toen hy in mynen dienst kwam, niet minder dan 120 Rds. per jaar betaalde.

Wat soort van een bediende was deze?

Hy was een zeer nuttige bediende. Ik gebruikte hem als Opziener over myne eigene Plaats.

Waart gy van gedachte dat het loon dat gy hem gaaft, hoog genoeg was voor een bediende gelyk hy?

Neen; ik beschouwde het nog niet genoegzaam.

Waren niet sommige dezer bedienden u grootelyks schuldig toen zy door u bedankt werden?

My waren zy niets schuldig, maar aan het Gouvernement wel.

Hoe zyn zy dan zoo in schulden geraakt?

Door dat ik hen somtyds meer goederen afgaf dan de somma die zy ontvangen moesten bedroegen.

Derhalve werden de voorschotten door u gedaan?

Ja, door my.

Waarom was het dan dat gy hen zooveel voorschot deedt?

Wel! ik had het bestuur van eene groote en kostbare Gouvernements Plaats, en toen de Settlers aldaar aankwamen, had ik nog meer te stellen dan voorheen. Ik moest verscheidene dingen voor hen waarnemen; zoo dat ik vele handen noodig had ingevolge van het toenemen van den arbeid.

Dus, door zulke voorschotten aan de Hottentotten te doen, gelukte het u om ze in uwen dienst te houden, niet waar?

Ja, ik was genoodzaakt hen in eenen goeden luim te houden, op dat zy het werk dat ik had hielden verrigten, als ook om hen in mynen dienst te houden. Daarom gaf ik hen gereedelyk tabak, brandewyn, enz.

Was er niet onder de Hottentotten die in uwen eigen dienst waren, een die Kok genaamd was?

Neen, ik heb nooit een in mynen dienst gehad die zulk een naam had.

Ook niet in 's Gouvernements dienst?

Ook in 's Gouvernements dienst niet. Nimmer.

De Hr, Cloete.—Weet gy wat van Adam Witboy geworden is?

Neen, dat weet ik niet.

Weet gy niet waar hy nu is?

Neen, maar ik hoor dat hy weggeloopen is.

De Hoofd Justicier.—Ik bid u, Mynheer Cloete, wat zal dat weder beduiden?

De Hr. Cloete.—Daardoor, My Lord, wil ik duidelyk aantoonen dat deze Adam Witboy niet meer te vinden is.

De Getuige, *spotachtig lagchende.*—Als men hem zoo hoog noodig had, zou men hem toch, dunkt my, schielyk vinden.

De Procureur Generaal, aan den Getuige.—Was het gebruiklyk aan deze menschen wekelyks hun rantsoen tabak te geven?

Ja, dat was ten minste het gebruik te Somerset.

Wie betaalde daarvoor?

Het Gouvernement.

Hadden zy ook eenige rantsoenen van brandewyn?

Ja, zy kregen ook alle morgen hunne rantsoenen brandewyn *gratis.*

Als gy met Hottentotten kontrakteerde, waart gy ook gewoon om met hunne vrouwen en kinderen mede een kontrakt aan te gaan?

Neen, dat heb ik nooit gedaan; maar ik nam ze daarom aan met hunne mannen en broeders mede; en als ze genegen waren om te werken, zoo liet ik ze voor de kost iets doen.

Hebt gy ooit de jonge zonen betaald?

Ik heb hunne zonen somtyds tot 12 Rds 's jaars gegeven.

De Hoofd-Justicier.—Waar liet gy uwe kontrakten met de Hottentotten opmaken?

Ik maakte ze zelve, My Lord, Ik werd door het Gouvernement als Veldkornet aangesteld, met speciale magt om myne eigene kontrakten te maken, en een uitsluitend gezag en opzigt over het volk van het Etablissement te voeren.

En hadt gy ook de magt als Veldkornet, om Hottentotten af te danken, of nieuwe kontrakten te maken?

Ja, die magt had ik.

Kregen de Hottentotten doorgaans hooge loonen op de Gouvernements Plaats?

Ja, dat kregen zy.

Wat was de reden daarvan?

Om dat zy niet toegelaten worden de aan hen dagelyks bepaalden tyd te verbeuzelen, en dat de opziener den ganschen dag by hen bleef.

En toonde de Hottentotten nog al vele liefhebbery voor dezen dienst?

Ik heb in het algemeen veel moeite gehad om Hottentotten onder my te krygen; maar, anders, de genen die reeds in dienst waren, schenen er wel van te houden, uit hoofde van het hooge loon dat zy kregen.

Waren de Hottentotten niet verpligt om zich aan het Gouvernement onder kontrakt te verbinden?

Neen.

En wisten zy dat?

De Hottentotten wisten dat zy niet gehouden waren om eenig kontrakt tegen hunnen vryen wil of consent aan te gaan, en zy wisten insgelyks voor wien zulke kon-

Hoe veel Hottentotten zyn er wel in uwen dienst terug gekomen na de afschaffing van het Etablissement?

Willem Cloete is de eenigste geweest.

Hebt gy ooit met den Hr. Mackay over Adam Witboy eenig mondgesprek gehad?

Neen, nooit.

Gy hebt van den Hr. Mackay omtrent deze regtzaak eenen brief ontvangen?

Ja.

Hebt gy hem een antwoord er opgezonden?

Neen, ik verkoos niet dezen brief te beantwoorden.

Waarom niet?

Om dat het my voorkwam geen antwoord waardig te zyn.

Wat wil gy daarmede zeggen?

Het behaagde my voor eerst niet om over dit onderwerp eenige briefwisseling te houden; en dan ook vond ik de in gem. brief voorkomende uitdrukking—"Zyt gy van zins te beweren en staande te houden?"—eeniger mate beleedigend.

Dus wist gy iets van de zaak in den brief vermeld?

Neen, daar wist ik niets van.

Hebt gy nog na het afdanken van het Etablissement een pakhuis met goederen gehouden?

Ja, wel, en ik doe het tot nog toe.

En ontvangen de Hottentotsche dienaren de zelfde rantsoenen uit dit pakhuis?

Ja, zeker.

Wanneer is Cloete in uwen dienst terug gekomen?

Hy kwam in mynen dienst wederom, omtrent twee jaren na dat hy dien van den Hr. Mackay verlaten had.

Hoe veel ontving hy toen van u?

Acht-en-veertig Rds. per jaar.

Toen Cloete, na het opbreken van het Etablissement, uwen dienst verliet om naar den Heer Mackay te gaan, wat hebt gy hem wel aangeboden om hem by u te doen blyven?

Ik bood hem 72 Rds. aan.

En hy wilde dit niet aannemen, maar verkoos liever zich by den Hr. Mackay te kontrakterenvoor slechts 20 Rds.?

Ja, dat deed hy.

Nu zoudt gy wel de reden kunnen geven waarom hy toch de voorkeur aan den Heer Mackay's dienst voor 20 Rds. per jaar boven de uwe voor 72 gaf?

Neen, dat kan ik niet.

Was Cloete iets aan het Gouvernements Etablissement schuldig toen hy hetzelve verliet?

Neen, niets.

Trokt gy eenig percent (interest) voor de voorschotten die gy aan de Hottenttten deedt?

Neen.

Hebt gy ook boek gehouden van de rantsoenen en voorschotten?

Ik hield alleen boek van myne engagementen met de bedienden, maar ik had geen apart boek voor de goederen die ik hen op myne eigene rekening uitdeelde.

Toen het Etablissement afgeschaft werd, was het Gouvernement Crediteur of Debiteur, aangaande de rantsoenen en voorschotten?

Op de balans rekening die ik van den ganschen Roedel gezien heb, was het credit ten faveure van het Gouvernement.

Was de Plaats voordeelig voor het Gouvernement? Leverde het nog al wat op?

De Plaats leverde zoo veel op, dat het Gouvernement daarby won.

Willem Cloete de Hottentot werd geroepen.

De Hoofd Justicier.—Verstaat gy Engelsch?

Neen.

(*De Tolk stond op, en herhaalde dezelfde vraag, waarop hetzelfde antwoord werd gegeven.*)

Hebt gy al voor eenen Magistraat een eed gedaan?

Neen.

Weet gy niet wat een eed is?

Neen.

Gy zyt toch een Christen?

Neen, Mynheer.

Maar gy weet toch wel dat er een God is?

Neen, Mynheer; ik weet niet, Mynheer.

De Hoofd Justicier, *met ongeduld tegen den Tolk.*—Ach, dat is onmogelyk! Ik vrees, Mynheer Swaving, daar gy zyn *patois* niet spreken kunt, dat hy u niet verstaat. (*Tegen den Advokaat Cloete.*) Doe gy hem die zelfde vraag, Mynheer Cloete, bid ik u; hy zal u naar alle waarschynelykheid beter begrypen. Het is immers anders onmogelyk; de man zal toch wel weten dat er een God is.

De Hr. Cloete, aan den Getuige.—Willem! Kyk voor my aan, Willem; en maak je niet verlegen, maar antwoord bedaard op wat ik je zal vragen. Gy weet toch wel dat er een God is?

Ik heb zoo wat gehoord, Mynheer; maar zeker weet ik het niet.

De Hr. Cloete aan den Hoofd Justicier.—Ja, my Lord; hy gelooft wel dat er een God is, maar hy weet het niet zeker.

De Hr. Swaving, *den Advokaat in de reden vallende*—Neen, my Lord; deze vertolking van den Hr. Advokaat Cloete is niet getrouw. De Getuige, voor een Hottentot, spreekt zyn Hollandsch nog al tamelyk wel, en moet my zoo even duidelyk hebben verstaan, Hy zegt nu niet dat hy *geloof* dat er een God is, maar dat *hy zoo wat gehoord heeft.* Als uwe Lordschap my het wil toestaan, zal ik my eerst ten genoegen van het Hof en van alle by-standers verzekeren of hy my verstaat ja dan neen.

De Hoofd Justicier,—Wel, ga dan uwen

De Hr. Swaving aan den Getuige.—Cloete!—versta je my, als ik tegen je spreek?

Ja, mynheer; ik verstaat, mynheer, heel wel.

De Hoofd Justicier.—Wel, vraag hem dan nog eens of hy niet weet dat er een God is, die ons beloont als wy deugdzaam zyn en ons straft als wy kwaad doen?

(*Deze vraag werd aan den getuige vertolkt, waarop hy ten antwoord gaf:*

Ik weet niet, mynheer, of er een God is of niet, maar ik heb wel zoo iets hooren vertellen.

Van wien hebt gy zoo iets gehoord?

Van de Zendelingen in hunne *predicatie.*

Wat voor zendelingen waren dat?

Dat was in dien tyd van den Edele Heer van der Lingen.

Hebt gy dan het gebruik gehad om de Godsdienstige Oeffeningen der Zendelingen hy te wonen?

Ja, toen ik nog in het Kaapsche Corps diende.

En van die Zendelingen hebt gy eerst gehoord dat er een God was?

Ja, mynheer; in hunne *prehicatie* heb ik het gehoord; maar ik zelve kan zoo iets niet zeggen, mynheer; want ik weet het niet.

Maar gelooft gy dan de Zendelingen niet, als die u zeggen dat er een God is?

Neen, mynheer, ik kan niet zeggen dat ik hen geloof, en kan ook niet zeggen dat ik hen niet geloof. Ik weet het niet.

Hebben de Zendelingen u dan ook niet gezegd, dat gy na uwen dood gestraft zult worden zoo gy leugens vertelt?

Ja, dat hebben zy my ook gezegd.

En gelooft gy dat ook niet?

Neen, mynheer.

En waarom dan niet?

Ik weet het zelve niet, Mynheer; maar ik ben zoo hard van geloof.

De Hoofd Justicier tegen den Hr. Cloete-Nu, Mynheer Cloete, wat is met dezen getuige aantevangen? Hier is een schepsel, in menschelyke gedaante, dat niet weet, dat niet gelooven wil dat er een God is. Hoe dat ding hier is gekomen, hoe het thans voor my staat kan ik naauwelyks begrypen. Ik heb veel hooren vertellen aangaande de beschaving der Hottentotten; maar als dit mensch welk my hier wordt voorgesteld, als een staaltje van deze zoo hoog befaamde beschaving moet dienen, dan moet ik zelve bekennen dat er niet zoo veel op te roemen is. In alle gevallen, mynheer, deze getuige dien gy overvloedig tyd hebt gehad vooraf teregt te helpen, en dien het Hof anderzins zeer genegen is te ondervragen, is zoo als gy ziet in competent om eene wettige en geloofbare verklaring afteleggen; zoo dat, indien gy ons geen middel aan de hand weet te geven waardoor wy de onbevoegdheid van dit mensch zouden kunnen redresseren, het Hof verpligt is hem ten eenen maal te verwerpen.

De Hr. Cloete.—Het spyt my, my Lord, dat door de incompetentie van dezen man myn Client zich ontstoken moet zien van alle de voordeelen welke wy anders uit zyne verklaring zouden kunnen trekken; maar, ik zie geene kans om zulk eenen grooten hinderpaal, als zyn schynbaar ongeloof, uit den weg te ruimen; en moet derhalven van 's mans verhooring afzien.

(*De getuigen werd geordonneerd om zich te verwyderen.*

De Hr. Onkruydt werd weder geroepen.

De Hr. Cloete.—Zyt gy niet door den Hr. Mackay aangesproken geworden aangaande zekere communicatien dat gy den Hr. Hart over deze zaak doen moest?

Neen.

Maar hebt gy in het geheel geene communicatien daarover aan den Hr. Hart gedaan?

Ja; ik heb met hem daarover gesproken.

De Hoofd-Justicier.—Hebt gy misschien aan den Hr. Mackay overgebragt, hetgeen gy aan den Hr. Hart hadt mede gedeeld.

Neen, ik geloof niet

Hebt gy niet eenige personele conversatie met den Hr. Mackay over dit onderwerp gehad?

Neen, my Lord. geene.

Kunt gy u herinneren of gy van ter zyde niet den Hr. Mackay iets daarover gecommuniceerd hebt?

Ik ben zeker van neen.

Hebt gy eenige reden te geloven dat de Hr. Mackay iets wist van hetgeen gy den Hr. Hart gezegd hadt?

Ik ben niet bewust dat de Hr. Mackay van hetgeen ik met Hart had gesproken, geïnformeerd is geweest.

Wat was de oorzaak dat gy met Hart ging spreken?

Ik ging uit eigene beweging met hem spreken.

Draagt gy eenige kennis van de overeenkomst tusschen Bruton en Kok, aangaande de 30 Rds. voor den brandewyn die aan den Hr. Mackay betaald moest worden?

Ik weet niets van de ondhandeling tusschen Bruton en Kok.

Herinnert gy u eenige byzonderheden ten opzigte van den brandewyn dien Kok bedorven had?

Ik weet van geen brandewyn die bedorven is geworden.

Kent gy dien Hendrik Kok?

O, ja.

Hoe oud denkt gy wel dat hy is?

Ik zie hem aan voor een man die tusschen de 60 en 70 jaren moet wezen.*

* Hy was "zeuven en zeventig den zeuventienden van verleden jaar." Zie het 19de Nommer van de "Zuid-Afrikaan."

Te worden vervolgd.